16 OLDAL

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 1½ dinár

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ[illegible] 3
Telefon
Kiadóhivatal 6-58
Szerkesztőség 6-10, 6-52

Előfizetési ár belföldre
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik minden nap, hétfőn és ünnep utáni napokon is

XXIX. ÉVFOLYAM | SZUBOTICA, 1928. NOVEMBER 13. KEDD | 309. SZÁM

Nemzetiségi szakbizottság

Az a körülmény, hogy az ország sajtóorgánumai a maguk pártállásának szempontjait érvényesitik Kraft Istvánnak a paritásos bizottság kiküldését sürgető inditványával szemben, nem bizonyit mást és nem bizonyit többet, mint azt, hogy az országos pártok a kisebbségi kérdés kezelését még mindig nem országos, de párttaktikai ügynek tekintik.

Még mindig aktuális a kisebbségi kérdés »kezelése«. Még mindig *kezelik*, mintahogy *kezelik* az adókönyveket és fuvarleveleket, csak nem azzal a személytelen objektivitással. A kisebbségi kérdés a politikai pártok megitélése szerint még mindig adminisztrációs kérdés, hivatalos ügy, amit »kezelni« kell.

Kraft István bizonyára azért kivánja a paritásos bizottságot, hogy paritás legyen a bizottságon kivül is. Ez a paritásos bizottság, melyben a kormánynak ajánlottai s a közhatalmat gyakorló országos pártok kiküldöttei mellett ott ülnének a kisebbségi népek képviselői is, a legjobb közömbösitője volna minden ellentétnek. Nem lenne arra szükség, hogy népgyülések nyilvánossága elé kerüljenek az adminisztráció delikátabb problémái s a sajtónyilvánosság sokszor nagyobb jelentőséget adjon a sérelmeknek, mint amennyit azok megérdemelnek. A paritásos bizottság postaládája volna a kisebbségek panaszainak, ez a bizottság volna a »Közönség köréből«, ez volna a nyilvános panaszkönyv. Nem kellene telelármázni az országot sérelmekkel és panaszokkal, hogy amikor már mindenki tudja, meghallja az is, akire az orvoslás kötelessége vár. Ott volna a paritásos bizottság, ha a panasz alapos. Mennyivel kisebb volna a surlódási felület s mennyivel erőteljesebb az érintkezési pont.

Nem tudjuk, a magyarság képviselői, akik az országos radikális párt parlamenti klubjához tartoznak, mennyire vették, mennyire vehették ki részüket az iskolatörvény javaslatának letárgyalásából. Feltétlen hitelt kell azonban adnunk a német párt elnökjnek, aki azt panaszolja, hogy nekik semmi lehetőségük nem volt a törvényjavaslattal szemben kifejteni aggályaikat, előterjeszteni nézeteiket és kivánságaikat. Olyan országokban, melyekben nemzetiségek élnek, az iskolaügy rendezésének módja a külföld megitélésének egyik legdöntőbb tényezője szokott lenni. Soha nem lehet rágalmakat költeni az európai nyilvánosság előtt arról az országról, mely az iskolához való jogot megadja a kisebbségeinek s melyben iskolasérelmek miatt a nemzetiségek nem panaszkodnak. Nem is szólva tehát arról a rendkivüli, arról a monumentális érdekről, mely a kulturális nyugalom megteremtéséhez füződik, a külföldi megitélés nemzetközi jelentősége is azt követeli, hogy sérelmek felhorzsolása nélkül rendezze az ország az iskolakérdést.

Senki sem gondol arra, hogy a paritásos bizottság vegye át a törvényhozás feladatát. Ha azonban a kormány s a kormányzásban résztvevő pártok ezt a bizottságot megalkotják, olyan tekintéllyel ruházzák fel s magának a rábizott hatáskörnek betöltése olyan tekintélyt ad ennek a bizottságnak, hogy javaslatait nem lehet majd mellőzni. Hiszen ahány adminisztrációs, akár törvényhozási sérelem éri a kisebbségeket, az majdnem kivétel nélkül a tájékozatlanságból és értesületlenségből, nem pedig rosszindulatból, vagy ártó szándékból születik meg. A paritásos bizottságnak legfőbb feladata az volna, hogy *nemzetiségi szakbizottság* lenne a legfőbb végrehajtó hatalom a törvényhozás számára. Ha minden olyan kérdést, mely a nemzetiségek jogának birtokállományát érinti, a paritásos bizottság elé lehetne utalni, akkor nem kellene attól tartani, hogy a viszonyok ismeretének hiánya káros hatását éreztetni fogja a törvények hozásában, vagy azok végrehajtásában. Többség és kisebbség között ez a bizottság volna a »kiegyenlitő hivatal«. Ennek a bizottságnak döntései szabnák meg a hivatalos nemzetiségi politika irányát és tartalmát.

Ez a javaslat nem Kraft István ötletét akarja életrehivni, nem a specifikus jugoszláv viszonyoknak megfelelő. A népszövetségi ligák nemzetközi uniója sokszor foglalkozott már azzal a problémával, hogy az államalkotó és kisebbségek viszonyát hogyan lehetne problémamentessé tenni s hogyan lehetne a népkisebbségek atmoszféráját mentesiteni a félreértéseknek s az orvosolatlan panaszoknak sulyától. Nemzetközi fémjelzés állapitja meg ennek az inditványnak s az inditványban rejtőző gondolatnak értékét. Nem szabad tagadnunk, hogy a mai kormány sok érzékről tesz tanuságot a nemzetiségi politikájában. A politikai érzék egészséges voltát s messziretekintő képességét azonban semmi sem bizonyitaná jobban, mint ennek az inditványnak elfogadása.

Szavcsics Milos nem bizik benne, hogy kedvező fogadtatásra talál Zagrebban

Kraft István még nem kapott választ a paritásos kisebbségi bizottság felállitásáról szóló javaslatára

A nemzetiségi nevek kérdése a törvényhozó bizottság előtt

Beogradból jelentik: A politikai körök érdeklődését elsősorban *Szavcsics* akciója foglalja le. Az a kommüniké, amelyet a miniszterelnök a Szavcsics Milossal való vasárnapi találkozása után kibocsátott, igen élénk kommentárokra ad alkalmat. A négyes koalició a kommüniké tanusága szerint *az állam erősitésére szolgáló megegyezés* jelszavát dobta bele a közéletbe és ez a jelszó mindenütt igen kedvező fogadtatásra talált. Feltünő azonban, hogy *a kommüniké óvatosan kerüli az alkotmánymódositás emlitését*, ami a radikálisok kivánságára történt, miután *Vukicsevics* Velja ebben a tekintetben semmiféle kötelező kijelentést nem hajlandó tenni mindaddig, mig a radikális képviselői klub ilyen értelemben nem határoz.

Érdekes a kommünikének az a passzusa is, amely szerint *a miniszterelnök felhatalmazza*

Szavcsics Milos

Szavcsics Milost, hogy a neki tett közléseket tetszése szerint használja fel. Az érdekes ebben az, hogy *nincsen kifejezetten megemlitve a parasztdemokrata koalició, amelynek a közlések tulajdonkép szólnak.* Ez viszont Szavcsics kivánságára történt, aki *nem akar olyan szinben feltünni, mintha a parasztdemokrata koaliciótól hivatalos megbizása volna a tárgyalások bevezetésére.*

Általában az most a legérdekesebb kérdés, hogy Szavcsics milyen módon fogja folytatni akcióját, hajlandók-e Zagrebban meghallgatni a referátumát és ennek alapján rajta keresztül továbbra is érintkezést tartani a beogradi politikai körökkel. Ebben, ugy látszik, maga Szavcsics sem bizik, mert az ujságirókkal vasárnap folytatott beszélgetése során került minden olyan kijelentést, amelyből erre következtetni lehetne, sőt igen homályosan nyilatkozott esetleges zagrebi utazásáról is, amikor azt mondotta, hogy *csak akkor utazik Zagrebba, ha személyes és üzleti ügyei megkivánják. Ez az utazás szerinte sem fog két héten belül bekövetkezni.* Mindenesetre Szavcsics — mint beavatottak tudni vélik — még abban az esetben is folytatni kivánja akcióját, ha azzal a parasztdemokrata koalició minden közösséget megtagadna.

Kraft javaslatának hatása

Dr. *Kraft* Istvánnak, a német párt vezérének akciója paritásos bizottság felállitására, amelynek az volna a hivatása, hogy a kisebbségi kérdéseket tisztázza, politikai körökben nagy figyelmet keltett. *A parlamenti klubokban ennek kapcsán eszmecserék indultak meg a kisebbségi kérdésről,* ami már magábanvéve is eredmény, hiszen a kisebbségi kérdés egyik legelhanyagoltabb kérdése politikai életünknek. Kraft még egy párttól sem kapott választ javaslatára. Azt még nem lehet tudni, hogy mi lesz a válasz, de *a német párt remélt, hogy nem fognak elzárkózni a javaslat elől,* amely csak arra irányul, hogy a kisebbségi kérdéseket, mielőtt a kormány dönt bennük, előzőleg a kisebbségek képviselőivel megbeszéljék, de ha nem jönne létre megegyezés, semmi sem akadályozhatja a kormányt abban, hogy akaratát mégis keresztülvigye. Abban az esetben, ha nem fogadnák el Kraft javaslatát, a németpárti képviselők el vannak határozva, hogy a javaslatot a parlament elé terjesztik, esetleg sürgősségi javaslat formájában.

A pénzügyi bizottság ülése

Hétfőn délután ülést tartott a pénzügyi bizottság. Az ülésen megválasztották a kérvény és panaszügyi albizottságot, majd áttértek annak a szabályrendeletnek tárgyalására, amely elemi csapások esetén adókönnyitéseket biztosit a mezőgazdáknak.

Letica Dusán pénzügyminiszteri államtitkár részletesen megindokolta a szabályrendelet szükségességét és hivatkozott a közvetett adókról szóló törvényre, amelynek 11. és 12. paragrafusa kimondja, hogy ha a mezőgazdát elemi csapások érik, akkor a földadót elengedhetik neki. A szabályrendelet szerint elemi csapásoknak tekinthetők a tüz, viz, jég, mezei egerek pusztitása, sáskajárás és a különféle növényi betegségek. A földadó elengedését csak abban az esetben lehet kérni, ha az elemi csapás az egész termés egynegyed százalékánál nagyobb kárt okozott. Végül Letica államtitkár kiemelte a szabályrendelet nagy liberalizmusát.

Vuics Dimitrije földmivespárti szól hozzá a szabályrendelethez és tiltakozott az ellen, hogy ezt a kérdést nem törvénnyel, hanem csak szabályrendelettel szabályozzák. Követelte, hogy minden faluban kéttagu bizottságot létesitsenek, amely elemi károk esetén a kár becslését ellenőrzi. A szabályrendeletet a pénzügyi bizottság egyhangulag elfogadta.

A pénzügyi bizottság legközelebbi ülése kedden délután négy órakor lesz.

A névtörvény tárgyalása a törvényhozó bizottságban

A törvényhozó bizottság hétfőn délután a névhasználatról szóló törvényt tárgyalta. A belügyminisztert *Pirkmayer* osztályfőnök képviselte.

A törvényjavaslat néhány rendelkezése a nemzetiségi kisebbségekre is igen fontos. Ezek közé tartozik a 24. paragrafus, amely szerint, ha az anyakönyvben a szülők a szerb-horvát-szlovén eredetü nevet nem olyan helyesirás szerint akarják beiratni, mint ahogy azt ezeknek a nyelveknek mai helyesirásával irják, az anyakönyvvezető ezt megtagadhatja, ha azonban a gyermek atyja vagy törvénytelen anyja az anyakönyvvezető előtt irásban kijelenti, hogy a család régi helyesirása szerint kivánja a nevet beiratni, ezt el kell fogadni, ha bebizonyitott tény, hogy a családi nevet hatvan év óta ugy irják az anyakönyvben.

Dr. Kraft István

Dr. *Kraft* István az általános vitában kijelentette, hogy a szakasz ilyen rendelkezését nem fogadja el, mert az ellenkezik minden liberális elvvel. A hatvan év igen sok helyen nem igazolható, például olyanoknál, akik külföldről költöztek be. Kijelentette, hogy ha ezt a javaslatot elfogadják, akkor ő a törvény ellen szavaz. A részletes vitánál dr. *Moser* németpárti képviselő olyan módositást inditványozott, hogy ha *a szülő irásban vagy két tanu előtt szóban kijelenti az anyakönyvvezetőnek, hogy a régi családi helyesirást kivánja alkalmazni, akkor ezt el kell fogadni*, tekintet nélkül a hatvan évi használatra. A módositást a bizottság elfogadta.

A 22. szakasz szerint a keresztnevet a szülő kivánsága szerint kell bevezetni, kivéve, ha az vallási, erkölcsi vagy nemzeti érzést sért. *Moser* annak jegyzőkönyvi megállapitását kérte, hogy *a nemzetiségekhez tartozó szülők követelhetik, hogy a keresztnevet ne államnyelvre leforditva vegyék az anyakönyvbe, hanem ugy, ahogy azt a nemzetiség használja* (például János helyett, ha a szülő kivánja, nem lehet irni Jovánt.) A belügyminiszter képviselője ilyen irányu nyilatkozatot adott, ugy hogy ez mint hivatalos törvénymagyarázat szerepel.

Felszólalt dr. *Moser* a 37. szakasznál is, ahol az akadémiai cimekről (doktor, ing., stb.) volt szó. Az eredeti javaslat szerint *a külföldi egyetemen szerzett diplomák alapján járó cimek csak akkor használhatók, ha a diplomát nosztrifikáltak.* Ez alól kivételt képeznek a volt osztrák-magyar monarchia területén 1918 december 1-e előtt szerzett diplomák. Moser azt javasolta, hogy a volt osztrák-magyar monarchia területén szerzett diplomák nosztrifikálását a cimhasználatra vonatkozólag csak 1929 január 1-étől kezdve foglalják a törvénybe, azonban ezt a módositást a bizottság nem fogadta el.

A törvényhozó bizottság végül tizenhét szavazattal kettő ellenében elfogadta a törvényjavaslatot.

Elfogyott a független demokrata-párt pénze

Országos gyüjtést rendeznek a pártkassza javára

Zagrebből jelentik: *Pribicsevics* Szvetozár, a független demokrata párt vezére, hétfőn kiáltványt bocsátott ki hiveihez. Kiáltványában hivatkozik azokra a sulyos akadályokra, amelyekkel a pártnak anyagiak hiányában meg kell küzdenie. Hangsulyozza, hogy a rezsim is állandóan ártani akar a pártnak és legutób a párt képviselőitől megvonták a képviselői napidijakat is és a párt nagy anyagi nehézségekkel küzd.

Pribicsevics felhivja hiveit, hogy segitsenek a párt anyagi helyzetén. Közli, hogy *december 9-ikén a pártkassza javára országos gyüjtést rendeznek* és elvárja, hogy a párt minden tagja a legnagyobb áldozatok árán is teljesitse kötelességét, nem lehet a párt igaz hive, aki ebben a nehéz helyzetben nem siet a segitségére.

Vakmerő kasszafurás Noviszad központjában

Felfeszitették a görögkeleti szerb hitközség páncélszekrényét és 44.000 dinár készpénzt vittek el

Noviszadról jelentik: Vakmerő betörést követtek el Noviszadon hétfőre virradó éjjel. Az eddig még ismeretlen tettesek felfeszitették a Pasics ucca 4. szám alatt levő görögkeleti szerb hitközségi iroda egyik hatalmas páncélszekrényét, ahonnan *44.000 dinárt vittek el.*

A Pasics ucca 4. szám alatt, a régi püspöki palotában, közvetlen a püspöki templom mellett, a város szivében van a noviszadi görögkeleti szerb hitközség irodahelyisége. Vasárnap délután *Monasevics* Dusán hitközségi elnök *Vrtunszki* hitközségi könyvelő társaságában a hitközségi irodában járt és akkor még minden rendben volt. Hétfő reggel *Nesics* Jovan hitközségi irodaszolga kinyitotta a Pasics uccába nyiló üzletajtót, amely mint rendesen, ezaikalommal is kétszer volt bezárva. Amikor a külső és vaslemezzel boritott üzletajtót kinyitotta, feltünt neki, hogy a belső üvegajtó, amely szintén zárva szokott lenni, tárva-nyitva volt. Alig lépett be a helyiségbe, megdöbbenve állapitotta meg, hogy az irodában mindent felforgattak, az iróasztalt felfeszitették, a páncélszekrényt kifurták, a székeket felboritották, ugyhogy első pillanatban már tisztában volt, hogy az éjjel betörők jártak a hitközségi iroda helyiségeiben. Nesics Jovan azonnal bezárta az irodahelyiséget és jelentette a betörést Monasevics Dusán hitközségi elnöknek, aki még reggel fél hatkor jelentést tett a rendőrségen, ahonnan *Rakics* Radenkó rendőrfőkapitányhelyettes, a bünügyi osztály vezetője, *Malencsics* Radoljub rendőrkapitánnyal és *Jurisics* Andrija ügyeletes rendőrkapitánnyal a helyszinére sietett.

A rendőri bizottság megállapitotta, hogy az éjszakai betörés tettesei az uccai ajtón át, amelyet bizonyosan álkulccsal nyitottak ki, jutottak a helyiségbe, amely egy kisebb szobából és egy nagyobb helyiségből áll. A rendőri bizottság megállapitotta, hogy a betörők a gyakorlott kasszafurók rutinjával felfeszitették az első szobában elhelyezett páncélszekrényt, amelynek egész tartalmát kifosztották. A betörők előbb feltörték az iróasztalt, amelynek fiókjaiban bizonyára a kasszakulcsokat keresték és miután azokat nem találták meg, hozzáfogtak a kassza megfurásához. A két szobában négy páncélszekrény van. Az egyik az első szobában van és az egy kétméteres 3-as számu páncélszekrény, Theodor Wiese & Co. Wien gyártmányu, amelyben *Popovics* Milán hitközségi pénztáros a napi bevételeket szokta elhelyezni. A betörők oldalt két lyukat furtak acélfuróval a páncélszekrény oldalfalában és legalább egy méter hosszu feszitővassal, amelynek egyik oldala éles volt, átlyukasztották a külső páncélfalat, amelyet egy tizenöt centiméteres rés választ el a belső páncélfaltól. A rés chamottoval volt kibélelve. Ezt kikaparták, majd megfurták és kivágták a belső falat is. A betörők azután gyujtóval megvilágitották a páncélszekrény felső trezorját és kiemelték a trezorban levő és a hitközség tulajdonát képező 4.000 dinár készpénzt, továbbá az ugyanebben a trezorban egy pénztárkönyven elhelyezett, de Popovics Milán hitközségi pénztárnok magántulajdonát képező 40.000 dinár készpénzt. A betörők a trezórban tekercsekben levő 350 dinár egy és kétdinárosokat nem bántották. A betörők nem lehettek megelégedve a zsákmánnyal, mert a másik szobában levő páncélszekrény megfurásába is belekezdtek és két mély lyukat furtak is már, de a kassza felfeszitését abbahagyták, valószinüleg, mert az idő előrehaladt és féltek, hogy a kora hajnali órákban a tisztogatást végző szolga tettenéri őket.

Az óvatos és gyakorlott kasszafurók munkájuk végeztével a fogasról levették Vrtunszki hitközségi tisztviselő irodai kabátját és azzal törölték meg a páncélszekrény falait, — erre vallanak a kabáton talált chamotte-pornyomok, — nehogy a rendőrség ujlenyomatok birtokába jusson. A betörők egyike ezután megmosta a kezét az irodában levő mosdótálban, majd a betörők elhagyták a helyiséget és a belső üvegajtót nyitvahagyva, a külső vaspléhajtót kivülről kétszer bezárták és eltüntek. A szobában semmiféle bünjelet nem hagytak, csak a *Bácsmegyei Napló* vasárnapi, november tizenegyediki példányát találták összegyürve, amelyben valószinüleg a betörőszerszámokat csomagolták.

A rendőrség a legszélesebbkörü nyomozást inditotta meg és az a feltevése, hogy a betörést ugyanazok követték el, akik röviddel ezelőtt a Herceg Boszna noviszadi helyiségeiben teljesen azonos módon furták meg a kasszát.

Érdekes, hogy a görögkeleti szerb hitközségi iroda előtt a kocsiut felett nagy villamoslámpa ég és 70—70 méter távolságban, balra és jobbra, ugyancsak nagy villamoslámpák vannak elhelyezve, azonkivül 50 méterre a helyiségtől, a Pasics- és Görögiskola uccák sarkán állandó rendőrőrszem van. A rendőrség bizik abban, hogy a tetteseket rövidesen kézre fogja keriteni.

Le akarta lőni imádottját egy szombori fiatalember

A revolver először csütörtököt mondott, mire önmagára célzott és a vállán sebesült meg

Szomborból jelentik: Megrendítő szerelmi dráma játszódott le vasárnap a késő délutáni órákban Szombor Szelencse nevü városrészének egyik uccáján és csak a véletlenen mult, hogy a tragédia nem követelt két emberéletet áldozatul. *Klenucki Iván huszonötéves szombori iparos nyilt uccán revolverrel támadt Vokics Anna ottani varróleányra, majd mikor a fegyver az első kisérletre csütörtököt mondott, maga felé forditotta a revolvert. A golyó a vállán találta a szerencsétlen embert és megsebesitette.*

Klenucki már hosszabb idő óta hevesen udvarolt a feltünően szép varróleánynak, akit állandóan arra kért, hogy legyen a felesége. Amikor a leány erre nem mutatkozott hajlandónak, a fiatalember féltékenységtől gyötörve, egy hónappal ezelőtt késsel is rátámadt Vokics Annára és a leányt könnyebben meg is sebesitette. A szerelmes Klenucki a merénylet után sem tágitott Vokics Anna mellől, állandóan szerelmével üldözte és fenyegetőzött, hogy megöli, ha nem lesz a felesége.

Vasárnap estefelé a fiatalember a Szelencse egyik uccáján ismét összetalálkozott Vokics Annával és ujból kérlelni kezdte, hogy menjen hozzá feleségül.

— *Inkább meghalok* — felelte erre a leány.

Klenucki a felelet hallatára *előrántotta zsebéből tizenkét golyóra töltött revolverét és rá akarta sütni Vokics Annára. A fegyver az első kisérletre szerencsére csütörtököt mondott, mire az elkeseredett fiatalember önmagára célzott.* Ebben a pillanatban azonban Vokics Anna, aki nem vesztette el lélekjelenlétét, félreütötte a revolvert imádója kezében, ugyhogy a golyó csak a vállán sebesitette meg Klenuckit.

— *No, az Isten megőrzött téged* — mondotta ekkor az erősen vérző fiatalember imádottjának — *de én nem is kivánom már a halálodat.*

Az iparossegéd ezekkel a szavakkal egyenesen hazavánszorgott és egy hosszu levelet irt a *Bácsmegyei Napló* szombori szerkesztőségének. A levélben, amelyet hétfőn kézbesitett ki a posta, Klenucki elmondja boldogtalan szerelme történetét és *bejelenti, hogy világgá bujdosik.*

A gyilkos pálinka

Részegségében meggyilkolta fiát egy szlavóniai gazda

Apatinból jelentik: Megrendítő gyilkosság történt vasárnap este az Oszijek határában fekvő *Sztipanovci* községben. Egy jómódu parasztgazda ittas állapotban *bicskával halálosan megsebesitette huszéves fiát*, aki az oszijeki kórházban hétfőn belehalt sérülésébe.

Radoszávlyevics János negyvennyolcéves sztipanovcii gazdálkodó vasárnap kora reggel István nevü huszéves fiával a szomszédos községbe ment, ahol vásár volt. Délután öt óra tájban indultak visszafelé kocsin, de az öreg gazdálkodó minden utszéli csárda mellett megállitotta a kocsit és pálinkát ivott.

A községtől nem messze a gazdálkodó ismét megállt egy csárda előtt és fiát kinthagyta. A legény megunta a várakozást és többször bement az ivóba és kérlelte már teljesen ittas apját, hogy jöjjön, mert a lovak megfáznak. Radoszávlyevics azonban nem ment. A fiatalember erre elindult egyedül és haza is ért. Jóval később kibotorkált a kocsmából az öreg gazda és kereste a kocsit, de közölték vele, hogy a fia nem várta meg. A gazdálkodó haragra lobbant, visszament az ivóba és torkaszakadtából kiabálta:

— *Megölöm azt a gazembert.*

A kocsma vendégei látták, hogy a gazdálkodó ittas, ezért szavait nem is vették komolyan. Később Radoszávlyevics eltávozott és amikor hazaért, azonnal a vacsoránál ülő fiára rontott és hasbaszurta.

A szerencsétlen fiu anyja azonnal a csendőrségre ment, majd orvosért futott. Az orvos az eszméletlen állapotban levő fiut beszállittatta az oszijeki kórházba, ahol hétfő reggel meghalt. A gyilkos apát a csendőrség letartóztatta.

A lengyelországi kisebbségek nem vesznek részt a jubiláris ünnepségen

A lengyel parlament elnökének intervenciója eredménytelen maradt

Varsói jelentés szerint *Dasinski*, a szejm elnöke a képviselőház elnöki termébe kérette a német kisebbség két képviselőjét és kérdést intézett hozzájuk azirán, hogy *milyen feltételek mellett vennék revizió* alá a német képviselők azt a határozatukat, hogy az államalakulás tizéves jubileumán tartandó diszülésen nem vesznek részt. A német képviselők ez alkalommal is leszögezni kivánták az elnök előtt, hogy

Lengyelország ünnepe nem ünnepsége a lengyelországi németségnek,

mert annak ellenére, hogy a lakosságnak egyharmad részét teszik ki, elnyomatásban élnek és még a legelemibb szabadságjogokkal sem rendelkeznek. Az elnök *igéreteire* a képviselők *kijelentették*, hogy

a lengyeleknek tiz év alatt elég idejük lett volna a jogok megadására

s ha ezt eddig nem tették, a lengyelországi németek ezeket most már csak kellő garanciák mellett fogadhatják el. A német parlamenti tagokat az elnökkel folytatott megbeszélés után értekezletre hivták össze.

Baldwin: Nem lehet különbséget tenni győzők és legyőzöttek között

Az angol miniszterelnök messzemenő előzékenységet igér az uj kinai kormánynak

Londonból jelentik: London uj lordmayorja a Guil d'Hall-ban bankettet rendezett, amelyen *Baldwin* miniszterelnök pohárköszöntőt mondott, amely nagyjelentőségü politikai nyilatkozatokat tartalmazott. Beszédében kijelentette, hogy

ma már nem lehet különbséget tenni győzők és legyőzöttek között.

Ezt a két fogalmat el kell ma már felejteni. Az angol-francia együttmüködés megteremtette a maga gyümölcseit Németország javára és Németország ma már egyenrangu félként szerepel az európai államok sorában. Részletesen szólt ezután a kinai politikáról és kijelentette, hogy

az angol kormány messzemenő előzékenységet akar tanusitani az uj kinai kormánnyal szemben.

Érdekesen emlékezett meg a világforgalom és technika fejlődéséről. A világ mindig kisebb lesz — mondotta Baldwin — az óceánok kiszáradnak és nemzetek, *amelyek eddig elérhetetlen messzeségben voltak* egymástól, összeütik a könyöküket.

Ezután a Kellog-paktumra tért át és kijelentette, hogy a világ sohasem fogja elfelejteni Amerikának azt, hogy amerikai részről kezdeményezték a háboruellenes paktumot. A Kellog-paktumot aláiró hatalmakra szent kötelességek hárulnak, amelyeket akkor sem szabad *elfelejteni*, ha a leszerelés kérdésének tárgyalására kerül a sor.

Megszakadtak a kölcsöntárgyalások Szubotica város és Mac Dániel között

Sztipics Károly dr. nyilatkozata

A szuboticai város tanács — mint ismeretes — két külföldi pénzcsoporttól kapott kölcsönajánlatot. Az első kölcsönajánlatot a Mac Daniel-pénzcsoport tette Ennek az ajánlatnak a feltételeit a városi tanács áttanulmányozta és tárgyalásokat is kezdett a pénzcsoport vezetőjével, Mac Dániellel, aki épen Szuboticán tartózkodott, de *a Mac Dániellel való tárgyalásokat a városi tanács szombaton félbeszakitotta állitólag azért, mert a másik kölcsönajánlat sokkal kedvezőbb, mint ez* és amig a másik ajánlatot át nem tanulmányozták, a tárgyalások szünetelni fognak.

A *Bácsmegyei Napló* hasábjain egy izben foglalkozott a kérdéssel *Havas* Emil dr. demokratapárti városi képviselő és legutóbb a hétfői számban közöltük le ebben az ügyben egy másik tekintélyes városi képviselő véleményét is, amelynek magva az volt, hogy a kölcsönajánlat feltételeiről tájékoztatni kell a legszélesebbkörü nyilvánosságot, azonkivül, hogy a városi tanácsnak résen kell lennie, hogy a kölcsön felvétele, valamint a villanytelep megvétele ne jelentsen ujabb megterhelést a város lakosságára.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa hétfőn délelőtt felkereste *Sztipics* Károly dr. polgármestert, aki a következőket mondotta:

— Ugyanakkor, amikor a Mac Dániel kölcsönajánlatával foglalkoztunk, egy ujabb kölcsönajánlat érkezett a városi tanácshoz. Ez az ujabb ajánlat már az első tekintetre is kedvezőbbnek mutatkozott mint az első és ezért a városi tanács egyelőre félbeszakitotta a megbeszéléseket a Mac Dániel csoporttal. Ha majd reálisabb képet nyerünk erről a második kölcsönajánlatról és reálisabb alapon lehet megkezdeni az érdemleges munkát, akkor részletesen fogom ismertetni az ajánlatot a legszélesebb nyilvánossággal. Ugy én, mint a városi tanács tudatában vagyunk annak, hogy egy *ilyen szélesebb alapokon nyugvó* kérdést minden aldaláról meg kell világitani és különös gondot kell forditani a lakosság teherbiróképességére. Egyszóval alaposan meg kell vizsgálni, vajjon célszerü-e, akár az egyik, akár a másik kölcsönajánlattal érdemlegesen foglalkozni. Magam is ellene voltam annak, hogy a városi intézményeket házikezelésben tartsuk, mert ugy találom, hogy maga a közigazgatási hatóság soha sem tud olyan ideális helyzetet teremteni egy tisztára kereskedelmi vállaltban, mint egy kereskedelmi vállalkozó. Bárhogy legyen is a fődolog az, hogy megvédjük a város érdekeit és ezzel egyidőben, természetesen számolni kell azzal is, hogy a lakosság további megterhelését elkerüljük. A villanytelep megvásárlása nincs abban a stádiumban, hogy annak feltétlenül meg kell történnie. A városnak csupán joga van ahhoz, hogy a villanytelepet a szerződés megkötése után harminczöt évre megváltsa. A villanytelep megváltása csak abban az esetben történik meg, ha erre módot és lehetőséget találunk, illetve, ha ez nem jelent a városra megterhelést. Villanytelepi beruházásokra egyelőre öt évig nincs szükség és ha biztositottnak látszana, hogy a beruházásokat a városi tanács a kölcsöntörlesztés mellett fennmaradó bevételi összeg tőkésitéséből eszközölhetné, akkor a városi tanács kétségtelenül a villanytelep megváltását fogja ajánlani a képviselőtestületnek.

— Amennyiben ezt a tanács előtt heverő ajánlatokból el lehet érni, akkor a városi tanács érdemleges tárgyalásokba fog bocsájtkozni az egyik vagy a másik pénzcsoporttal, hogy kész javaslattal lépjen a képviselőtestület elé. Ha a kérdés ilyen megoldása nem sikerülne, akkor a városi tanács más bázist fog keresni arra, hogy a villanyteleppel kötött és már nem időszerü szerződés helyett uj modern szerződést kössünk, amely a városnak több ingerenciát biztositana ennél az igen fontos vállalatnál. Bárhogy történjék is a kérdés megoldása, két vezérmotivum irányit minket: hogy egy egészséges alapon biztositassék a megváltási ár amortizációja és a jövő beruházások eszközlése, valamint az, hogy a városi költségvetés, amely igy is elég terhet ró a polgárságra, ne emelje fel ezeket a terheket. Én *teljesen egyet értek a Bácsmegyei Napló hétfői cikkével* és kijelenthetem, hogy az abban kifejtett gondolat egyuttal az én véleményem is. Az egész ügy érdekében azonban nem szeretném a kölcsönajánlatokat idő előtt ismertetni a nyilvánossággal, annál kevésbbé, mert ez nem perfekt dolog és nem is volna helyes, ha egyes pénzcsoportok kereskedelmi titkait, mielőtt a kérdés érdemleges tárgyalásra megérne, szellőztetném.

— Kijelenthetem azonban — folytatta Sztipics Károly dr. polgármester — hogy ugy mint eddig, a jövőben is éber szemmel ügyelek a lakosság fizetési képességeire. Azt hiszem, nem kell külön hangsulyoznom, hogy eddig is érvényesitettem a takarékosság politikáját és egy népszerütlen javaslattal, a tisztviselői fizetések leszállitásával léptem a képviselőtestület plénuma elé. Kijelenthetem azt is, hogy nyugodt lehet a közönség ebben a kérdésben, mert ha konkrét javaslattal fogok a képviselőtestület elé lépni, az bizonyára olyan megoldás lesz, amellyel meg lesznek elégedve, mert — és ezt ujból hangsulyozom — munkámban a város és a lakosság érdekei vezérelnek.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa ebben az ügyben még a radikális párt egy tekintélyes városi képviselőjéhez fordult, aki a következőket mondotta:

— Mindaddig, amig a városi tanács nem döntött afelől, hogy egyáltalán érdemes-e érdemleges tárgyalásokat folytatni valamelyik ajánlattevő csoporttal, feleslegesnek tartjuk, hogy az ajánlatról akár nagy vonalakban, akár részleteiben informáljanak bennünket. Mi teljes bizalmunkról biztositjuk a polgármester urat és a városi tanácsot ebben az ügyben is, mert meg vagyunk győződve arról, hogy csak a város érdekei szerint fognak eljárni. Különben nem a városi tanács fog dönteni arról, hogy vegyünk-e fel kölcsönt vagy nem, hanem a képviselőtestület. Tudomásom szerint az érdemleges tárgyalások megkezdése előtt a városi tanács pártközi értekezletet fog összehivni, amelyen a sajtó képviselői előtt fogják ismertetni a kölcsönajánlatok részletes feltételeit.

Halálos cigányszerelem

Tizenötévi fegyházra itélt a szremszkamitrovicai törvényszék egy cigányt, aki megölte hütlen feleségét és sulyosan megsebesitette a csábitót

Szremszkamitrovicáról jelentik: A szremszkamitrovicai törvényszék féltékenységből elkövetett hitvesgyilkosság ügyében hozott itéletet. *Jovánovics* Milán budjanovcii cigány 1921-ben féltékenységből rálőtt feleségére és annak szeretőjére. Az asszonyt halálosan megsebesitették a féltékeny férj revolvergolyói, mig a csábító sulyos sérüléseket szenvedett ugyan, de néhány hónap mulva felgyógyult.

A vádlott cigány elmondotta a tárgyaláson, hogy hét évvel ezelőtt vette feleségül a szép és fiatal Miléva-t. Ugy ő, mint felesége »előkelő« cigánycsaládból származtak és egyenesen arisztokratáknak számitottak fajtájuk köreiben. Az asszony csakhamar kicsapongó *életmódot* kezdett folytatni és Budjanovcin néhány héttel az esküvő után már arról suttogtak a rossz nyelvek, hogy a szép Miléva szerelmi viszonyt folytat egy *Jovanov* Milorád nevü falubeli legénnyel. A hirek a férj füléhez is eljutottak és Jovánovics felelősségre vonta az asszonyt. Miléva tagadott és a veszekedés hevében Jovánovics sulyosan bántalmazta feleségét, aki erre összecsomagolt és visszaköltözött a szüleihez. Alig egy héttel az asszony elköltözése után a férj megjelent volt feleségénél és kérlelni kezdte, hogy térjen vissza hozzá. Miléva először nem mutatkozott hajlandónak erre, később azonban Jovánovics könyörgéseire mégis visszatért. A veszekedések az asszony visszatérése után sem szüntek meg, az asszony *nem hagyott* fel kicsapongásaival és a faluban mindig nyiltabban beszéltek arról, hogy Miléva és Jovanov Milorád naponta találkoznak.

— Egy izben — mondotta kihallgatása alkalmával a vádlott cigány — véletlenül találkoztam az országuton feleségem csábitójával. Mindketten kocsival voltunk. Én megálltam és igy szóltam hozzá:

— *Hát te vagy az a szép mákvirág, aki elcsábitottad az asszonyomat?*

— *Én hát. Kinek mi köze hozzá?*

— A dölyfös felelet elvette az eszemet. Vérbe borult előttem a világ. Előkaptam az ülés alól vadászpuskámat és háromszor rásütöttem Milorádra. Véresen bukott le az ülésről.

— Ezután a lovak közé csaptam és egyenesen hazahajtottam. Miléva meglepetve pillantott rám:

— *Igaz-e Miléva, hogy a szeretője vagy annak a gazembernek.*

— Az asszony elvörösödött, hebegett valamit és tagadni próbált.

— *Igaz-e, hogy el akarsz hagyni és feleségül akarsz menni Milorádhoz?*

— *Hát... ha már ugyis tudod, igenis őt szeretem és el akarok menni vele.*

— Az asszony beismerése a végsőkig elkeseritett. A kocsihoz rohantam a puskáért és kétszer rálőttem Milévára. Ezután egyenesen a csendőrségre mentem és feljelentést tettem önmagam ellen. Milévát a golyók fején és mellén találták és azonnal megölték.

A biróság ezután a tanukat hallgatta ki és a vád, valamint védőbeszédek elhangzása után meghozta az itéletet, amely szerint Jovánovics Milánt *tizenötévi* fegyházra itéli.

Az itélet ellen a védő felebbezést jelentett be.

Keresünk

megvételre 1 drb pénzszekrényt és 1 drb amerikai iróasztalt

KONRATH D. D. SUBOTICA

Megkoronázták Japán ifju császárját

A szertartások tizenkétmillió dollárba kerülnek

Londonból jelentik: Japán régi fővárosában, Kiotóban szombaton kezdődtek meg a fiatal Hirohito császár koronázási szertartásai, amelyek körülbelül egy hétig fognak tartani. Hirohito császár két évvel ezelőtt lépett trónra — 1926 decemberében — de a japán udvari szertartások értelmében csak a kétéves gyász letelte után koronáztathatja meg magát.

A szertartások több órás istentisztelettel kezdődtek, amely alatt *a császár hosszas párbeszédet folytatott elhunyt őseivel és bejelentette a nap istennőjének, hogy trónralép.* A tulajdonképeni koronázás délután történt meg egy egyszerü kőrisfaházban, amelynek elejét fal nélkül, csupán oszlopok tartják, ugy hogy a körülállók tanui lehetnek a szertartásnak. A koronázási szertartás pontosan a többezeréves szokás szerint folyt le. Az ország legnagyobb méltóságai megjelentek a kőrisfaházban s hódolattal fogadták ifju uralkodójukat. Amikor a császári pár egy függöny mögött helyet foglalt a trónszékeken, a függönyt széthuzták és a császár fölolvasta a trónbeszédét. A beszédre a miniszterelnök válaszolt.

A koronázási ünnepségek körülbelül egy hétig tartanak, amely idő alatt a politikai élet csaknem a maga teljes egészében Tokióból Kiotóba költözik. A város szállodái és magánházai tultömöttek, sőt az elővárosok és a környékbeli kertvárosok is. A japán kabinet üléseit átmenetileg szintén Kiotóban tartja.

A császár fehér ruhába öltözve nagy kisérettel a koronajelvények palotájába ment, ahol ünnepélyesen átadták neki a jelvényeket. A szertartások a császári palota tróntermében kezdődtek. *A trónralépés pillanatában a kikötőben levő összes hadihajó üdvözléseket adott le,* mig a katonaság és a nép háromszoros »bajzaj« kiáltással üdvözölte az uralkodót. A palota előtt több százezer főből álló tömeg órák hosszat türelmesen várt a mikádó megjelenésére. Az ünnepi szertartások megkezdésénél Kiotó fölött a tiszta égen véletlenül szivárvány jelent meg, amit általában kedvező ómennek tekintenek és mindenfelé örömmel üdvözöltek.

A koronázási ünnepségek körülbelül 12 millió dollárba fognak kerülni.

Végleg elmarad

a noviszadi Medgyaszay-hangverseny

Borota Braniszláv polgármester nyilatkozata

Noviszadról jelentik: Medgyaszay Vilmának, a kiváló magyar sanzon-énekesnőnek noviszadi vendégfellépte végleg meghiusult. A Makkabi sportegylet kérelmére a közoktatásügyi minisztérium müvészeti osztálya engedélyezte a hangversenyt, de azt mégsem lehetett megtartani, mert a budapesti jugoszláv főkonzulátus nem adta meg Medgyaszay Vilmának a beutazási engedélyt. A Makkabinak több, mint 12.000 dinár kárt okozott az a körülmény, hogy Medgyaszay Vilma nem utazhatott Noviszadra.

A napokban hasonló eset történt. Péntekre, szombatra és vasárnapra a noviszadi Apolló-mozi Biró Lajosnak »A sárga liliom« cimü filmjét hirdette, de a mozit megtöltő közönség ehelyett meglepetésszerüen »A szudáni légió« cimü értéktelen filmet kapta. Kiderült, hogy a rendőrség tanácsolta a moziválalatnak, vegye le a müsorról a filmet és helyette mást játszon. A moziválalat eleget is tett ennek a kivánságnak és igy került »A szudáni légió« müsorra.

Noviszadon nemzetiségi körökben az a hir tartja magát, hogy mindezek a betiltások az ujonnan megalakult kulturszövetségnek tulajdonithatók és ezért felkerestük dr. *Borota* Braniszláv polgármestert, a kulturszövetség diszelnökét és annak megalapitóját, akitől megkérdeztük, mi igaz ezekből a hiresztelésekből. A polgármester a következőket mondotta:

— Meglep engem, hogy a kulturszövetséget vádolják ezzel. Kérem, irja meg, hogy a kulturszövetségnek ezekben a betiltásokban semmilyen szerepe sincs. Hiszen épp mi szerbek azért csináltuk meg a kulturszövetséget, hogy a szerbek és a nemzetiségi egyesületek együttesen rendezzük a hangversenyeket, estélyeket és ezzel mintegy lehetővé tegyük a hangversenyek megrendezését, azok zavartalan lebonyolitását. A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó egyesületek azonban olyan nagyfoku bizalmatlansággal fogadtak bennünket, hogy még mielőtt a kulturszövetség megalakult volna, máris az a hir terjedt el, hogy mi leszünk a nemzetiségi előadások kerékkötői. A kulturszövetség már eddig is jelentékeny eredményeket mutathat fel. Az Ingyenkenyér egyesület például október 28-ikára tüzte ki a Gaspar Cassado gordonkamüvész hangversenyét, de aznapra a noviszadi szerb szinházegyesület szintársulata bérelte ki a helyiséget. Az Ingyenkenyér egylet ezer dinár lelépést igért a szinháznak, amely a kulturszövetség közbenjárására ingyen, ellenszolgáltatás nélkül engedte át a helyiséget. A német Kulturbund Schubert-ünnepélyének megtartását is a kulturszövetség közbenjárása teszi lehetővé, mert az estére a prágai filharmónikusok hangversenye volt kitüzve és a kulturszövetség közbenjárására ugy oldódott meg a kérdés, hogy a német Kulturbund másik terminust kapott. Sajnálom, hogy ilyen hirek vannak elterjedve, amelyek bizalmatlanságot keltenek a kulturszövetség iránt, de hangsulyozom, alaptalanul. Az események igazolni fogják, hogy ezek a bizalmatlanságot keltő hirek alaptalanok. A »Sárga liliom« ügyében a kulturszövetségnek szintén nem volt szerepe. Tisztán rendőri intézkedés történt.

A parasztdemokrata koalició egyéves jubileuma

Pribicsevics és Macsek beszédei a goszpicsi gyülésen

Zagrebből jelentik: A parasztdemokrata koalició vasárnap Goszpicson gyülést tartott, amelyen a parasztdemokrata koalició megalakulásának első évfordulóját ünnepelték. A likai városban a koalició vezetőségét fényes fogadtatásban részesitették és a gyülésen a zagrebi lapok jelentése szerint tizezer ember vett részt.

A gyülésen *Pribicsevics* nagy beszédet mondott, amelyben a koalició megalakulásának fontosságával foglalkozott és kijelentette, hogy *a koalició létrehozása Radics nagy müve volt* és ez nem egyszerü parlamenti manőver, hanem a nép akaratából született politikai alakulat.

Beszéde további részében élesen támadta a kormányt és a kormányzópártokat, amelyek szerinte még az istent is eladnák, hogy megtömjék zsebjeiket és hatalmon maradhassanak. *A parasztdemokrata koalició célja letörni a beogradi hegemonizmust,* amely kiszipolyozza a népet .Beogradban különböző parádékat rendeznek. A szalonikii frontáttörés ünnepségének rendezése ötven millió dinárba került az államnak és csak a repülőgépek benzinjére ötmillió dinárt adtak ki. Ezt épen akkor rendezik, amikor a nép az ország egyes vidékein éhezik.

Pribicsevics ezután élesen támadta *Korosec* miniszterelnököt, majd elmondotta, hogy az országban tiz év alatt csak 1300 kilométer utat épitettek, ebből is ezer kilométert Szerbiában és háromszázat a többi vidékeken, amelyek viszont kétszer nagyobbak, mint Szerbia. Sérelmezte, hogy a vámhivatalokba és az altiszti iskolákba csak szerbiaiakat vesznek fel. Az uj területeket elözönlik szerbiai és legtöbb esetben kvalifikálatlan tisztviselők, akik a legjobb állásokat elfoglalták, de a községi választások során sikerült legnagyobb részüket lerázni.

Az ország csak akkor fog virágzani, ha parasztkormány jut uralomra, mert az ország lakosságának nyolcvan százaléka paraszt és kell, hogy *a parasztpártiak és nem a bankok emberei intézzék a nép sorsát.*

Üdvözölte Maniut és a romániai szabad választásokat, majd kijelentette, hogy *a beogradi parlamentbe, amelyben megölték a horvát nép vezéreit, a parasztdemokrata koalició nem fog visszatérni.*

— A parasztdemokrata koalició egyéves fennállása alkalmából — mondotta végül Pribicsevics — ujból oda kell kiáltanom Beogradnak: *nem azért vagyunk és élünk, hogy parancsoljatok nekünk, hogy kizsákmányoljatok és hogy szolgák és rabotok legyünk.*

Utána *Macsek* Vlatkó dr. beszélt hasonló szellemben és beszédének lényege az volt, hogy Beograd ma ugyanazt a politikát folytatja Horvátország, a Vajdaság, Bosznia-Hercegovina és Dalmácia ellen, mint azelőtt Bécs és Budapest, majd beszédét igy fejezte be:

— A győzelem nincs messze és a parasztdemokrata koalició mindig egységes marad.

Öt évet elengedtek Federling András szuboticai mechanikus büntetéséből, akit tizenegy és fél évi fegyházra itélt a császári és királyi hadbiróság

A per ujrafelvétele után a szuboticai törvényszék az osztrák-magyar hadseregből való szökés ügyében felmentő itéletet hozott

Regényes élet szomoru stációjának szinhelye volt hétfőn a szuboticai törvényszék főtárgyalási terme: most hirdették ki az itéletet *Federling* András szuboticai mechanikus ügyében, aki sok megpróbáltatás után különös körülmények között került a szuboticai törvényszék elé, hogy számot adjon több mint tiz év előtt elkövetett bünselekményeiért.

Federling András a háboru alatt a szuboticai 86. gyalogezredben szolgált és 1915-ben több bünselekményt követett el. Szeptember huszonkilencedikén álkulccsal behatolt *Vojnics* József dr. lakására és onnan különböző ékszereket vitt el. 1915 októberében egy társával együtt felkereste *Mamuzics* Antal szuboticai lakost és megfenyegették, hogy hadbiróság elé vezetik, de ha ad kétszázötven koronát, akkor nem bántják. Ugyanez év novemberében Federling társával *Mamuzics* Blaskó szuboticai gazdálkodót rabolta ki és Federling ezer koronát, barátja 388 koronát vitt el Mamuzicstól, akire bajonetot szegeztek, hogy pénzét átadja. 1915 szeptember 24-ikén a Horvát Földmivesbank szuboticai fiókjának raktárából hetven kilogram szalámit vitt el Federling, aki közben a katonaságtól háromszor megszökött. Mindezekért a bünselekményekért a császári és királyi hadbiróság 1917 julius harmincadikán *tizenegy és fél évi szigoritott fegyházra itélte,* minden negyedévben böjttel és kemény fekhellyel és minden év ötödik és tizenegyedik hónapjában tizennégy napi magánzárkával.

Az itéletet a legfelsőbb hadbiróság 1918 február 13-ikán helybenhagyta és az igy jogerőssé vált. Federling meg is kezdte büntetésének kitöltését és 1918 augusztus 31-ikén vitték Visnyicára az ottani katonai fegyházba, de a forradalom kitörésekor megszökött.

Federling András ezután visszatért Szuboticára és azóta is itt élt. *Tisztességes munkából tartotta fenn magát,* de nem élvezhette a szabadságot sokáig, mert az osztrák külügyminisztérium áttette az ügy iratait az SHS külügyi képviselet utján a jugoszláv hatóságokhoz és *1927 március 17-ikén letartóztatták.* Szeptember 16-ikán Beogradba szállitották Federlinget elmebeli állapotának megvizsgálása végett, de a beogradi kórházból 1928 február 17-ikén megszökött. 1927 augusztus 11-ikén ismét elfogták Federlinget és ekkor a sokat hányatott ember *perujitásért folyamodott.*

Az ujrafelvételi kérelmet Federling ügyvédje dr. *Csulics* Zvezdán 1928 októberében adta be és abban főleg arra hivatkozott, hogy a katonai biróság a szökéseket tekintette a legnagyobb bünselekménynek, azonban az idők megváltoztak és az osztrák-magyar hadseregből való szökés az SHS állam szempontjából nem lehet bünselekmény.

Az ujrafelvételi kérelemmel szombaton nyilvános főtárgyaláson foglalkozott a szuboticai törvényszéken *Pavlovics* István törvényszéki elnök büntető tanácsa. A biróság tagjai *Pavlovics* István törvényszéki elnökön kivül *Sztarcsevics* Mátó és *Hadzsikosztics* Koszta törvényszéki birák voltak. A biróság illetékesnek mondotta ki magát az ügy tárgyalására, mert bár az ujrafelvételi kérelmet annak a bróságnak kell tárgyalni, amely első fokon itélte el a vádlottat, minthogy azonban ez a biróság — tudniillik a császári és királyi hadbiróság — megszünt, a vádlott szuboticai és a bünselekményeket is Szuboticán követte el, továbbá minden más vajdasági biróságot megelőzően a szuboticai törvényszék foglalkozott ezzel az üggyel, illetékesnek mondotta ki magát és a megtartott tárgyalás alapján részben helyt is adott az ujrafelvételi kérelemnek.

Minthogy az elitélt és a védő beleegyeztek, a törvényszék azonnal megtartotta az ügy ujbóli főtárgyalását, kihallgatta a vádlottat, majd *Csulinovics* Ferdo dr. vádbeszéde és dr. *Csulics* Zvezdán védőbeszéde után az itélet kihirdetését hétfőre halasztotta.

Az itéletet hétfőn délelőtt kilenc órakor hirdette ki Pavlovics István törvényszéki elnök. *A biróság a szökés büntette alól a vádlottat felmentette.* Minthogy a büntetést a hadbiróság a katonai büntetőtörvénykönyv alapján mondotta ki, amelynek 189. szakasza 1—5 évig terjedő büntetést ró a szökésre és minthogy Federling háromszor szökött meg, tehát a hadbiróság nyilvánvalóan a maximális büntetést számitotta, *a biróság öt évet az itéletből elengedett, másfél évi vizsgálati fogságot beszámitott és beszámitotta a büntetésből 1927-ben és 1928-ban kitöltött hónapokat,* kivéve a Visnyicán eltöltött időt, mert arról nem mutattak fel hiteles okmányt, amelyből a biróság megállapithatta volna, hogy ott mennyi időt töltött el a vádlott. Amennyiben ezt később az elitélt beszerezné, ujból kérnie kell ennek az időnek a beszámitását. Eltekintett a biróság a hadbirósági itéletben foglalt különleges szigoritásoktól, mert azt a mi büntetőtörvénykönyvünk nem ismeri.

Az itélet ellen *Csulinovics* Ferdo dr. ügyész felebbezett, minthogy tul sok enyhitést alkalmazott a biróság, *Csulics* védő szintén felebbezést jelentett be, mert védencét nem helyezték szabadlábra.

Az elitélt Federling Andrásnak még *négy és fél évi fegyházbüntetést kell ezek szerint kitöltenie.*

Egyre több helységet temet el az Etna lávája

Mascani pusztulása után Annunciata és Strada városok is pusztulásra vannak itélve

Rómából jelentik: Az Etna krátere szüntelenül ontja a tüzes lávát. A vulkán irtózatos erejü erupciói husz kilométeres körzetben rengésben tartják a földet.

Keletszicilia, Olaszországnak legsürübben lakott és legdusabban termő vidéke, vasárnap óta el van vágva a világtól.

A szél egészen az északafrikai partokig hordja az Etna kitöréseinek hamuját.

A gazdag turisták, ugy olaszok, mint külföldiek ezrével igyekeznek a tenger felől motorcsónakokon, a szárazföldről pedig autókon közeljutni a félelmetes szinjátékhoz. A hosszu autósor maga mögött hagyja az ájtatos processziókat, amelyek egyházi dalokat énekelve, közeledtek a borzalomhoz.

Mascani felett már egészen megtelt tüzes lávával a völgykatlan,

amely egy ideig megakadályozta a láva továbbterjedését, most azonban a völgyből is továbbhömpölyög a lávafolyam, amely

veszélyezteti Annunciatát, sőt hétfőre kiüritették Stradát is, amelyet szintén elveszettnek tartanak.

Pilóták megállapitották, hogy Annunciatát a két ágra szakadt lávafolyam teljesen körülzárta és a pusztulásra itélt helység körül egyre jobban gyürüzik a füstölgő láva halálos ölelése.

Mindennap uj virágzó helységek esnek áldozatul az Etna kitörésének és

a kár már eddig is több, mint egymilliárd lira.

A lakosság között határtalan a kétségbeesés. A szakértők egyre lesik a láva folyásának irányát, hogy elháritsák a veszedelmet észak felől. A kiömlött lávamennyiség már eddig is nagyobb annál, amit az Etna a XVII. század közepén öntött ki. Vasárnap a három lávaág terjedésének sebessége óránkint 8 méter volt és ha a láva sebessége ezt az ütemet megtartja, akkor a lávafolyam két hét mulva éri el a tengert.

Turatti közmunkaügyi miniszter hétfőn részletesen beszámolt a minisztertanács ülésén az Etna kitöréséről és a kárról, amelyet a láva okozott. A jelentésből kitünik, hogy az Etna kitörése folytán hétszáz ház teljesen elpusztult, ötezer ember hajléktalanná vált és ezerkétszáz hektár narancs- és citromkert megsemmisült. A jelentés külön kiemelte, hogy a veszélyeztetett helyeken semmiféle incidens nem történt.

A minisztertanács felhatalmazta a közmunkaügyi minisztert, hogy uj házakat épittessen a hajléktalanok elhelyezésére.

Poincaré uj kormányának nagy parlamenti ellenzéke lesz

A francia miniszterelnök el van szánva arra, hogy obstrukció esetén feloszlatja a kamarát és uj választásokat irat ki

Párisból jelentik: A francia kormányválság vasárnap a késő éjszakai órákban Poincaré kormányalakitásával megoldást nyert.

Poincaré a köztársasági koncentráció kormányának és a fegyverszünet kabinetjének nevezi uj miniszteriumát,

amely vasárnap a késő éjszakai órákban alakult meg. Már éjfél felé járt az idő, amikor a miniszterelnök megbizásából *Tardieux* kijött a minisztertanács terméből és átnyujtotta az ujságiróknak az uj kormány hivatalos névsorát, amelyet *Doumergue* köztársasági elnök az éjszakai órákban hagyott jóvá. A kinevezés aláirása után a kormány tagjai még egy ideig együttmaradtak és a parlamenti helyzetről tanácskoztak, majd még az éjszaka az *Eliséebe* mentek, hogy bemutatkozzanak a köztársaság elnökének.

Poincaré miniszterelnök minden idejét a jóvátételi probléma, a háborus tartozások és az elszászi kérdés megoldásának akarja szentelni

és ezért engedte át a pénzügyi tárcát *Cheronnak*.

Az uj kormánynak megvan ugyan a többsége a kamarában, de kétszázötven főnyi ellenzéke lesz, amely a legélesebb harcot hirdeti az uj kormány ellen, amelyből a kormányválságot előidéző radikális szocialisták kimaradtak.

Poincaré egyáltalán nem csinál titkot abból, hogy

obstrukció esetén feloszlatja a kamarát és uj választásokat rendel el.

Bizonyos, hogy a kamarában ellenséges hangulat fogadja majd az uj *Poincaré*-kormányt.

Az erdélyi magyar és német pár közös listát állit a választásokon Maniu pártjával

Az uj román kormány törvényjavaslatot készit a cenzura és a hadiállapot megszüntetéséről — Az ellenzék pergőtüzet inditott a parasztpárti kormány ellen

Bukarestből jelentik: A magyar és német párt vasárnap este megállapodást kötött *Maniu* miniszterelnökkel olyan értelemben, hogy

a kisebbségek a választásokon a nemzeti parasztpárttal együttes listát állitanak fel.

Ez a megállapodás politikai körökben nagy meglepetést keltett, mert szombaton még az volt a helyzet, hogy a kisebbségi blokk önállóan megy a választási küzdelembe. Ugy látszik azonban, hogy *Maniu* kielégitő garanciákat adott a magyar és német pártnak a kisebbségi kérdés megoldására nézve.

A vasárnapi minisztertanácson a kormány felszólitotta Csehovszki hadügyminisztert, hogy dolgozzon ki törvényjavaslatot a cenzura és a hadiállapot megszüntetéséről.

A hadiállapotot ezentul csak a határmentén tiz kilométeres körzetben tartják be. A kormány egészen meg akarta szüntetni a hadiállapotot, a vezérkar főnöke azonban az állam érdekeire hivatkozva, keresztülvitte, hogy a hadiállapotot a határmenti zónákban továbbra is fenntartsák.

Bukarestben most már lehiggadt a közvélemény és lecsendesedett az az örömmámor, amelyet a Maniu-kormány megalakulása okozott, sőt

a megbukott rezsim már pergőtüzet inditott a Maniu-kormány ellen.

Bratianu, Jorga és *Goga* lapjai éleshangu cikkekben támadják az uj kormányt, amelynek közeli bukását jósolják. Nagy feltünést kelt a *Viitorul* cikke, amely felsorolja a gyulafehérvári határozatokat, mint *Maniu* programját és felhivja ezzel a közvélemény figyelmét *Maniu* nemzetiségi programjára és felveti a kérdést, hogyan fogja Maniu a gyulafehérvári határozatoknak a kisebbségekre vonatkozó részét megvalósitani.

A nemzeti parasztpárti lapok érdekes tudósitásokat közölnek arról, hogy mikép fogadták az egyes pártvezérek a Maniu-kormány kinevezésének hirét. A lapok szerint *Jorga*, amikor értesült *Maniu* kinevezéséről, izgatottan felugrott, majd szédülten hanyatlott vissza székébe és csak hosszu idő mulva tudott megszólalni.

— Lehetetlen — mondotta. — Én mindent megmondtam a régenstanácsnak, amit tudtam.

Most már a régenseknek kell vállalni a felelősséget mindenért.

Nem olyan időket élünk most, hogy kisérletezni lehetne. De minek is beszéljek? Majd beszél helyettem az a harc, amely meg fog indulni.

Goga Oktávián volt Averescu-párti miniszter a Maniu-kormány megalakulásának hirére a fejéhez kapott és felkiáltott:

— *Az istenért, hagyjatok békében!*

A harmadik pártvezér, *Lupu* volt miniszter, már sokkal nyugodtabban fogadta a hirt és a következőket mondotta:

— **Nagyon sajnálom, hogy Bratianunak ilyen sulyos körülmények közt kellett távoznia helyéről. Remélem, hogy dolgozni lehet majd Maniu kormányzása alatt is, mert bölcseséggel sok mindent meg lehet oldani.**

Az uj kormány kiáltványát valószinüleg kedden teszi közzé.

Az uj kormány tagjai hétfőn délután testületileg a cotroceni királyi palotába mentek, ahol Mária özvegy királyné külön kihallgatáson fogadta őket. Az audiencián Maniu bemutatta a királynénak a kormány tagjait. Mária királyné annak a reményének adott kifejezést, hogy az uj kormány tagjai a kritikus helyzet ellenére is hasznos munkát fognak végezni az ország és a nép javára. Maniu rövid beszédben válaszolt a királyné szavaira és biztositotta, hogy a kormány tagjai csakis a nemzet érdekeit fogják szem előtt tartani.

Délben Mihály király anyja, Heléna hercegnő fogadta a kormány tagjait.

Mint Londonból jelentik:, a *Times* bukaresti jelentése szerint az uj kormány azt igéri, hogy ő fogja Romániában először a tiszta választásokat levezetni és

nem folyamodik a román kormányok hagyományos választási erőszakosságaihoz.

A nemzeti parasztpárt megengedheti magának ezt a nagylelkűséget, mert *Bratianu* szerencsétlen politikája és erőszakossága könnyüvé tette az ellenzék helyzetét és mindenki azt kivánta, hogy próbáljon egyszer a parasztpárt is szerencsét. A *Times* szerint

Maniu reméli, hogy megjavithatja a viszonyt Magyarországgal

és enyhitheti az optánsper által teremtett feszültséget.

A *Daily Telegraph* szerint a román kormány tulságosan nagy, de a választások után lényegesen redukálni fogják. A lap kiemeli, hogy a Maniu kormányprogrammja megigéri, hogy

a romániai kisebbségek helyzetét meg fogja javitani

és reméli, hogy ezáltal sikerül megjavitani a viszonyt a szomszédállamokkal.

Vallatás tüzes harapófogóval

Letartóztattak két román rendőrtisztet, akik halálra kinoztak egy munkást

Bukarestből jelentik: Bals olteniani város rendőrségének két tisztjét vasárnap letartóztatta a vizsgálóbiró, mert halálra kinoztak egy munkást, akit betöréssel gyanusitottak. A betörést a mult héten követték el ismeretlen tettesek egy tőzsdében, ahonnan több mint százezer lej értékü árut loptak el. *Popescu* és *Pandur* rendőrkomiszárok egy *Flotca* Ilie nevü munkást gyanusitottak a betörés elkövetésével, akit két barátjával, *Neagsu* Dumitruval és *Florescu* Tudorral együtt a rendőrségre kisértek és ott embertelen kinzásokkal vallatták. *A három gyanusitottat összekötözték és bikacsökkel, puskatussal véresre verték.* Amikor ez a kinzás sem használt, a rendőrtisztek egy *nagy kovács harapófogót szedtek elő, azt megtüzesitették és a vádlottak lábait sütögették.*

A véresre vert gyanusitottakat a rendőrtisztek ezután éjjel kivitték az Oltet nevü patakhoz és a vizben sétáltatták őket. Ezalatt *az egyik vádlott, Flotca Ilie kétségbeesésében megmérgezte magát.* A hatósági orvos a holttestet felboncolta és megállapitotta, hogy Flotca ugyis meghalt volna, ha nem veszi be a mérget, mert *az ütések következtében belső részei halálos sérüléseket szenvedtek.* A másik két gyanusitottról az orvos szintén látleletet vett fel. Mindkettőnek az állapota életveszélyes. A testük véresre volt verve és mindkettőnek betörték az oldalbordáit.

A vizsgálóbiró az orvos megállapitása alapján Popescu és Pandur rendőrtiszteket letartóztatta.

Meggyilkoltak és kiraboltak egy cseh gyáriszolgát

Vaslánccal fojtották meg áldozatukat a rablógyilkosok

Prágából jelentik: Borzalmas rablógyilkosság történt vasárnap Pardubicban. A *Zsivnostenska Banka* pardubici fiókjában vasárnap megjelent *Jirousek* Vencel, a pardubici Panto-féle olajgyár szolgája, hogy gyára számára pénzt vegyen fel. Száznegyvenezer csehkoronát fizettek ki a szolgának, aki a pénzzel eltávozott, de attól a pillanattól kezdve, hogy elhagyta a bankot, nyomaveszett. A gyárigazgatóság Jirousek elmaradása folytán azonnal jelentést tett a rendőrségen, amely nyomban erélyes nyomozást inditott és még az esti órákban megtalálta a szerencsétlen bankszolga holttestét.

Jirousek Vencelt egy csatorna közelében találták meg. Holtan feküdt a csatorna kivezető csöve mellett, nyakán hatalmas lánc volt kötve s az első tekintetre meg lehetett állapitani, hogy a szerencsétlen szolga rablógyilkosság áldozatául esett.

A pénzt természetesen nem találták már nála. A rendőrség a legszélesebbkörü nyomozást inditotta meg a rablógyilkosok megkeritésére.

Szuboticán még a halott is tanköteles

Elzárásra itéltek egy szuboticai vasutast, mert halott kislányát nem iratta be az elemi iskolába

A hat-tiz éves gyermekek iskolakötelezettsége tudvalevőleg általános, de hogy mennyire az, azt abból a tragikomikus esetből láthatjuk legjobban, amelynek szenvedő alanya egy szegény szuboticai vasutas volt.

A vasutasnak, akit *Puzics* Pájónak hivnak, két évvel ezelőtt meghalt a kislánya. A szegény kisgyermeket, akit iskolaköteles korában ragadott el a halál, a szülők meggyászolták és már-már el is felejtették, nem halott gyermeküket, de azt, hogy a kislánynak, ha élne, iskolába is kellene járni. Egy szép napon azonban idézést kézbesitettek ki Puzics Pájó vasutasnak. Az idézés a városházáról jött, ahol közölték a meglepett Puzicsal, hogy kihágást követett el: elfeljtette beiratni az elemi iskolába tanköteles kislányát

— De kérem felelte a szegény ember — hiszen a kislányom szegény már két éve meghalt.

— Ezt bizonyitani is kell — hangzott a zord felelet és Puzics Pájónak meg kellett kezdenie a szaladgálást hivatalos okmányok után, amelyek azt voltak bizonyitandók, hogy a szegény kis iskolaköteles ezidőszerint már legfeljebb a mennyei elemi iskolában ismerkedhet meg a betüvetés alapelemeivel. Sok utánjárás huzavona és költség után végre együtt volt egy csomó hivatalos papir, amely igazolta, hogy a kis Puzics-leány tényleg meghalt és a gyermek hamvait annak rendje és módja szerint átadták az anyaföldnek.

Itt érte azután a vasutast az ujabb, még nagyobb meglepetés: az okmányok nem voltak elegendők és Puzicsot a következő alternativa elé állitották:

— Vagy fizet hetven dinár büntetést, a kihágásért, vagy pedig egy napi elzárással lakol az elkövetett szabálytalanságért.

A vasutas, aki nem hetvenkedhetett azzal, hogy van hetven dinárja, a második anyagilag kevésbé terhes megoldást választotta és szabályszerüen leülte az egy napot. Azért a büneért, hogy halott kislányát elfelejtette beiratni a szuboticai elemi-iskolába.

Ez eddig meg is volna, de a vasutas most már attól fél, hogy több izben is le fogják ültetni vele az egy napokat, mert hiszen a kisgyermek halálát még mindig nem vették tudomásul hivatalosan és igy nem lehetetlen, hogy a jövőben is elitélik még párszor, mert az iskolatörvény rendelkezései alól kivonta — a halottat.

A Szovjet Berlinben elárverezi az orosz főurak mükincseit

Soffőr, aki az árverésen saját kincseire ismer

Berlinből jelentik: Mintha operaházi premier volna, a legfényesebb autók állnak a Brüdervereinhaus előtt, egyenruhás szolgák kérik a jegyeket. A hatalmas teremben a pódiummal szemközt Berlin mon dén társasága és sok-sok külföldi, főleg angol, francia, amerikai. A Kurfürstenstrasseban a szovjet-mükincsek árverése folyik. A páratlan iparmüvészeti tárgyak, szinezüstből és szinaranyból készült ötvözött szelencék, toalettgarniturák, gobelinok és festmények árverésére a világ minden részéből összesereglettek a legnagyobb gyüjtők, a leghiresebb mükereskedők.

A pénz urait nem zavarja, hogy az orosz arisztokrata családok családi kincsei azok, amelyeket a szovjet most pénzzé tesz, nem törődnek azzal, hogy az, amit megvásárolnak, tulajdonképen mások tulajdona.

Az elkommunizált mükincsek árverésébe azonban nem szivesen látott vendégként beleavatkozott a végrehajtó. Ugyanis a szovjet részint állami tulajdonból eredő, de másrészt főnemesi családoktól kisajátitott mükincsek áruba bocsátását bizta a nagy német cégre. Minden simán ment volna, ha Kotrománics-Dabisa herceg nem nézi meg a kiállitott kincseket és nem veszi észre az ő palotájából származó drágaságokat.

Az emigráns orosz főur jelenleg soifőrként tengeti napjait a német fővárosban. Eléggé érthető, ha nem türte el nyugodan tulajdona elkotyavetyélését és dr. Frey ügyvéd utján a kastélyából származó mütárgyak zár alá vételét kérte. Az elsőfoku biróság nem adott helyet a keresetnek, a Kammergericht azonban, amelyhez felebbezés utján került az értékes per, éppen ellenkezőleg döntött és a végrehajtó lefoglalta a herceg által igényelt tárgyakat. Ez azonban csak négy-öt mükincsre vonatkozott és a többi értéket árverezték tovább. Azonban Kotrománics herceg példája követőkre talált. Harminc—negyvenezer márkás vételek váltak érvénytelenné és a többi tárgyakra vonatkozólag sem lehet tudni, hogy mikor ismeri fel az egyikben vagy másikban egy nehezen tengődő orosz emigráns ezreket érő sajátját.

A szenzációsan érdekes perben végső fokon a Reichsgericht fog dönteni. Ha itélete megerősiti a **Kammergericht felfogását, ugy a szovjet által el**kommunizált mükincsek egy része visszakerül a külföldön élő tulajdonosokhoz.

Igy lett egy jubiláris aukcióból nagyjelentőségü politikai esemény. Most azonban még javában folyik az árverés. Francia hercegek, igy Bonaparte Louis Napoleon herceg, amerikai milliárdos hölgyek, mint Fouldné, német arisztokraták, mint gróf Kánitz, zavartalanul licitálnak egymásra. Száztizenötezer márkát adtak egy Boucher felügyelete alatt készült gobelinért, a hatvanegy arany szelencéért kétszázhuszonnyolcezer márka folyt be. Egy tizennyolcadik századbeli butorért hatvanezer márkát adnak. Közben pedig párisi vendéglőben kiszolgálnak vagy berlini taxit vezetnek a kincsek tulajdonosai.

Tolsztoj feleségének tragédiája

Megjelentek Tolsztoj grófnő emlékiratai

Most jelentek meg Moszkvában Tolsztoj Leó feleségének feljegyzései 1860-tól 1891-ig. Az emlékiratok megvilágitják a nagy iró családi tragédiájának okait. Tolsztoj grófnő vallomásaiban mint könnyen izguló, szenvedélyes asszony mutatkozik. Lényének domináló bélyege a féltékenység. Mindenre féltékeny, amiben nincsen szerepe: féltékeny multjára, féltékeny barátaira és féltékeny végül férjének uj életfelfogására és nézeteire, amelyeket nem tudott megérteni és magáévá tenni. Az esküvő előtt Tolsztoj átadta neki addig vezetett naplóját, amelyben szabadon és nyiltan beszámol tévelygéseiről. Ez az olvasmány mély hatást gyakorolt Tolsztoj grófnőre, aki sohasem tudott ettől szabadulni. Már két héttel az esküvő után, 1862 október 8-án a következőket jegyzi be naplójába:

— Egész multja olyan rettenetes, hogy — ugy látszik — sohasem tudok majd vele megbékülni.

A következő esztendőkben ezek a kifakadások egyre erősebbek lesznek. Igy 1868 julius 31-én ezt irja:

— Immár hat éve vagyok a felesége és mindinkább jobban szeretem. Ő azonban azt mondja, hogy az nem szerelem, hogy együtt élünk és egyik nem tud meglenni a másik nélkül. Mindazonáltal szenvedélyesen és nyugtalanul, romantikusan és féltékenyen szeretem és nyugalma gyakran szomoruságot okoz nekem.

Tolsztoj grófnő nemcsak jó feleség, hanem önfeláldozó anya is volt, azonban ideges természete miatt tul nagy volt számára a teher, amelyet viselnie kellett. Tizenhárom gyermeke volt, akik közül néhányan korán meghaltak. Gyakran arra kérte Tolsztojt, hogy vegye ki ő is részét a családi életből. Tolsztoj azonban legszivesebben visszavonult gondolkodni és ebből egyre uj veszekedések keletkeztek.

Tolsztoj világnézetének nagy változásáról az első feljegyzést 1877 december 26-án találjuk a grófnő naplójában:

— Leó Nikolajevics jelleme egyre jobban változik. Habár mindig szerény és igénytelen volt, most még szerényebb és türelmesebb. Ez az örökös harc a minél nagyobb erkölcsi tökéletességért, amely ifjuságától kezdve foglalkoztatta, egyre eredményesebb lesz.

Tolsztoj fokozatos változása a világ dolgaival szemben teljesen feldulta a családi életet. Felesége ugyanis nem osztotta megvetését a magántulajdonnal szemben. Kétségbe esett szándékain és az a kompromisszum, amelyet férjére akart kényszeriteni, teljesen tönkretette a családi életet. Egyre erősebben panaszkodik, hogy férje elhanyagolja és igazságtalanul bánik vele. Egy izben ezeket jegyzi be naplójába:

— Mindenki házunkban, elsősorban Leó és utána a gyermekek a teherhordó szamár szerepére szoritanak engemet és mindent reám raknak. Mivel én viselem a teljes felelősséget a gyermekekért, azoknak neveléséért, a háztartásért, a pénzügyekért, a gazdaságért és minden egyébért, hideg arccal hozzám jönnek és lovat, gabonát, pénzt és egyéb dolgokat kérnek tőlem a parasztok számára. Én azonban nem értek a földmiveléshez, nem tudok parancsolni, nem tudom szükség van-e lovakra és más dolgokra; mindez felizgat és megzavar engem.

Egyre fokozódó gyülölettel ir férjének követőiről, igy 1887 julius 19-én:

— Milyen antipatikusok azok az alakok akik Leó Nikolajevics tanainak követőiként szegődnek! Egyetlen normális ember sincsen közöttük! A legtöbb asszony közülük hisztérikus! Sötét alakok fészkelték be magukat hozzánk és ezek egy nagy férfiu tanitványai! Az emberi társadalom nyomoruit kullancsai, foglalkozás nélküli fecsegők és lusta fráterek modor nélkül!

A most nyilvánosságra hozott napló megvilágitja a világtól elfordult bölcsész és az energikus asszony konfliktusának, majd az ebből keletkezett tragédiának okait. A felelősség mindkét részt terheli. Tolsztoj részéről a tragédia utolsó aktusa menekülése volt. Felesége részéről viszont talán a következő, 1890 december 11-ről keltezett feljegyzés:

— Ha egy ember megmentése, szellemi életének megmentése abban áll, hogy elpusztitsa egy másik, hozzá legközelebb **álló embernek életét akkor — Leó meg van mentve!**

Huszezer dollárt nyert és Jugoszláviában elvesztette szivét

Egy érdekes tragédia története

Bécsből jelentik: Az elmult év őszén a bécsi lapok és ezeknek nyomán a külföldi ujságok is megemlékeztek arról az érdekes fogadásról, amelyet egy amerikai milliomos kötött egy bécsi festő fiatal leányával, Wurmb Lieslel. A leány arra kötelezte magát, hogy egy éven belül 100.000 kilométert tesz meg autón pénz nélkül. Az amerikai milliomos viszont huszezer dollárt tüzött ki arra az esetre, ha a leány beváltja igéretét. Liesl Wurmb most visszaérkezett Bécsbe, mint a huszezer dollár boldog nyertese.

— 1927. szeptember 17-ikén — meséli — atyám kiséretében egy Steyr-kocsin utnak indultam. Minden pénz nélkül. Ausztrián át Tarvisba, onnan Magyarországra, majd Erdélybe, onnan viszont Csehszlovákián át Németországba utaztunk, ahol két hónapig időztünk. Németországból Svájcba, majd ismét Ausztriába és le Olaszországba, azután a Rivierára, Spanyolországon át Gibraltárba, majd Jugoszláviába és Bulgáriába, azután ismét Ausztriába, innen ujból Csehszlovákiába és Németországba, végül ujra Bécsbe. Összesen 108.000 kilométert tettem meg. Igy tehát a huszezer dollárt megnyertem. Mr. Donnerhue, akivel fogadtam, táviratilag csekket küldött huszezer dollárról, amely huszadik születésnapomon vagy pedig esküvőm napján váltható be. Utazásom alatt érdekes kalandokon mentem át. Magdeburgban például egy 71 kocsiból álló karaván várt reánk. Rómában a pápa magánkihallgatáson fogadott. A pénzt előadások, felolvasások rendezésével kerestem meg. Összesen hetven előadást tartottam és Németországban többször felolvastam a rádióban is. Körülbelül harmincezer shillinget kerestünk, azonban egy fillért sem hoztunk haza. Az utazás igen szép volt, még sem tenném meg mégegyszer. Az amerikai csekket néhány hét mulva beváltom. Nem várok huszadik születésnapomig, mivel Jugoszláviában elvesztettem a szivemet, eljegyeztem magamat, vőlegényem még ebben a hónapban Bécsbe jön és itt megtartjuk az esküvőt.

Már a város is . . .

Szubotica város szigoru adóvégrehajtást rendez a pótadók behajtására

A városi adóhivatal a legközelebbi napokban szigoru adóvégrehajtásokat fog eszközölni a hátralékos adófizetőknél. Ezuttal, mint értesülünk, az adóvégrehajtások csak a községi pótadóra fognak kiterjedni.

Munkatársunk kérdést intézett a városi adóhivatal egy vezető tisztviselőjéhez, aki az ügyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A városi tanácsnak ez év végén különböző nagyobb kiadásokat kell eszközölni, mint egy kilenc millió dinár összegben és ezt a pénzt feltétlenül elő kell teremteni. A városnak fő bevételi forrása a községi pótadó, de sajnos, azt tapasztaltuk, hogy az adófizetők többszöri felszólitás ellenére sem voltak hajlandók kifizetni adójukat.

— *Tévedés, hogy a községi pótadó hátralékos összegeire is vonatkozik a pénzügyi törvényben előirt kedvezmény*, vagyis az, hogy a községi pótadóhátralékot négy év alatt kell befizetni. Ez a kedvezményes részletfizetés csak az állami egyenes adók 1926. évéig be nem fizetett összegére vonatkozik. Eszerint a városnak jogában van a hátralékos községi pótadót egy összegben azonnal végrehajtás terhe mellett behajtani. A város ezt mindeddig nem akarta megtenni és hallgatólag beleegyezett abba, hogy a községi pótadót is a pénzügyi törvényben előirt kedvezmények szerint fizessék be, de az adófizetők ezt ugy értelmezték, hogy ezután már nem kell adót fizetni. Ezért radikálisabb eszközökhöz kellett folyamodni és az adóhivatal már most, *november 15-én végrehajtások utján fogja behajtani a hátralékos községi adókat.*

— Meg kell emliteni azt is — mondotta informátorunk — hogy csak a kis adófizetők fizetik rendesen az adójukat, mig a nagyobb vállalatok és nagy adófizetők vagy jelentéktelen összeget fizetnek, vagy egyáltalán semmit. Természetes, hogy először azoknál kezdik meg a végrehajtásokat, akik legtöbbel tartoznak a városnak.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint *a városi végrehajtók a lefoglalt tárgyakat azonnal el fogják szállitani a városi raktárba* és ha a kitüzött napig az illető nem fizeti be adótartozását, elárverezik az adóba lefoglalt értékeket. Illetékes helyről azt is közölték munkatársunkkal, hogy *halasztást senkinek sem fognak adni, mert a városnak feltétlenül szüksége van a pénzre.* A városnak kötelezettségei vannak és nem engedhető meg, hogy pereskedéssel növeljék a város tartozásainak összegét.

A városi adóhivatalnak ez a szokatlanul erélyes intézkedése a kereskedők és általában a gazdasági körökben érthető megdöbbenést keltett és mozgalom fog megindulni, hogy a tul szigoru rendeletet vissza-vonják

Az éjszaka királynője

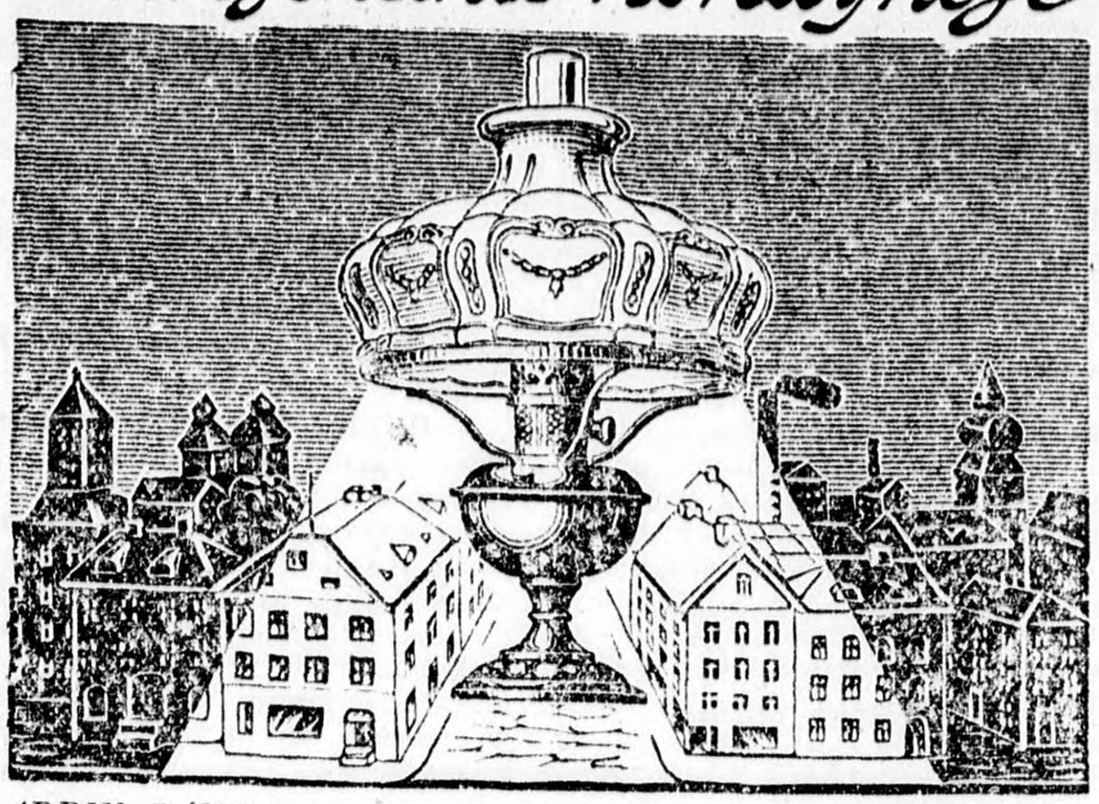

az ALADDIN LÁMPA, mert napfényt varázsol mindenüvé. Az ALADDIN lámpa a tudomány csodája, mely 94% levegővel és 6% petroleumnál 80 ayertyafényű hófehér, egyenletes nappali világos fény izzófényt áraszt. Zaj, szag, füst és korom nélkül ég, anyagfogyasztása minimális, kezelése a legegyszerűbb és garantáltan tűzbiztos. Ingyen ismertetőt küld:

Aladdin vezérképviselet: BARZEL D. D. SUBOTICA

Óvás! Óvakodjunk a silány utánzatoktól, mert az ALADDIN LÁMPA utolérhetetlen fényerőben, biztonságban és anyagmegtakarításban.

Megtörtént az első telefonbeszélgetés Magyarország és Amerika között

Háromperces beszélgetés háromezer dinárba kerül

Budapestről jelentik: Hétfőn délután gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és *Kellog* amerikai külügyi államtitkár között lefolyt háromperces beszélgetéssel ünnepélyesen megnyitották a Magyarország és Amerika közötti telefonvonalat.

Délután öt órakor megszólalt Bethlen István gróf miniszterelnök dolgozószobájának telefonja és a központ Washingtont kapcsolta be. A miniszterelnök levette a hallgatót és három percig beszélgetett Washingtonban a telefonnál ülő Kellog külügyi államtitkárral.

Ezzel a beszélgetéssel Magyarország hivatalosan bekapcsolódott az amerikai telefonvonalba. A Bethlen és Kellog között lefolyt beszélgetés után *Kright* az Egyesült-Államok budapesti követe lépett a telefonhoz és üdvözölte gróf *Széchenyi* Lászlót, Magyarország washingtoni követét.

Keddtől kezdve a kontinentális telefonvonal magánfelek részére is rendelkezésre áll, bár egy beszélgetés meglehetősen sokba kerül. Három perces beszélgetés Budapest és Észak-Amerika bármelyik pontja között mintegy 294 pengőbe, közel háromezer dinárba kerül. Kubával vagy Mexikóval egy háromperces beszélgetés ára 320 pengő, 3200 dinár.

Az egész világon megünnepelték a fegyverszünet tizedik évfordulóját

Párisban a hadirokkantak és kommunisták nagy tüntetést rendeztek

Londonból jelentik: A fegyverszünet megkötésének tizedik évfordulóján *György* király a hercegekkel és a diplomáciai kar tagjaival megjelent az Ismeretlen Katona sirjánál, ahol nagy ünnepségeket tartottak. Az ünnepségen résztvettek a politikai és társadalmi élet elökelőségei, a *parlament* tagjai és többezer főnyi tömeg. Amig az ünnepség tartott, London valamennyi harangja zugott, majd a harangok egyszerre elhallgattak, ágyulövés hangzott és utána két percig néma csendben ünnepelt az angol főváros. Ezalatt az idő alatt Londonban minden munka és minden jármü megállt.

Tüntetések Párisban

Mint Párisból jelentik, a francia főváros az idén a szokottnál is nagyobb fénnyel ünnepelte a fegyverszünet megkötésének évfordulóját. *Doumergue* köztársasági elnök és a kormány valamennyi tagja megjelent az Ismeretlen Katona sirjánál. Kinos feltünést keltett a hadirokkantak tüntetése, akik szintén felvonultak az ünnepségen, de *a köztársasági elnöknek és a tábornagyoknak nem tisztelegtek*, hanem csak az Ismeretlen Katona sirja előtt vették le kalapjukat.

A városházán gyászközgyülés volt és a hadirokkantak itt is tüntetést rendeztek. Lármásan követelték, hogy népes küldöttségüket engedjék be a diszterembe, a teremőrök azonban kiszoritották őket az épületből és a városháza előtt rendőrök kergették szét a tüntetőket.

A kommunisták is tüntetést rendeztek a St. Denis városrész temetőjében, ahol a kormány és a polgári rend ellen hangzottak el éles beszédek. A tüntetőket végül is a rendőrök kergették szét és 30 munkást letartóztattak.

Coolidge elnök beszéde

Newyorkból jelentik. A fegyverszünet tizedik évfordulóján rendezett ünnepségen Coolidge elnök beszédet tartott. Kijelentette, hogy Amerika az egyetlen helyes utat választotta a béke érdekében. Ez az ut az, hogy megengedik a védelem előkészitését, korlátozzák a fegyverkezést és lemondanak a háboruról. Ha visszatekintünk az utilsó tiz évre, akkor minden ok megvan a bizalomra. *Az emberi szabadságok köre nagy mértékben kibővült* és az önkormányzat jogát is sokkal inkább elismerik. Mindamellett még nagy utat kell megtenni, hogy kiküszöböljék az erőszakot és helyét a bizalom váltsa fel. Európa pénzügyi téren az utóbbi időben már annyira megszilárdult és anyagilag olyan jó helyzetbe jutott, hogy ezentul Amerika csak a legteljesebb üzleti alapra helyezkedve nyujthat bármilyen hitelt Európának. Épen ezért az elnök szükségesnek tartja, hogy a jövőben minden kölcsönnyujtási ügyet a legszigorubban vizsgáljanak meg.

Bécsben leleplezték a szocialista vezérek szobrait

A köztársaság fennállásának tizedik évfordulóján nagy ünnepségek voltak Bécsben és a szociáldemokrata párt, továbbá a szakszervezetek vezetőségének jelenlétében leleplezték *Adler* Viktornak, *Reimann* Jakab volt polgármesternek és *Hanusch* Nándornak szobrait. Az ünnepség után százezer munkás vonult fel a Ringen, a legteljesebb rendben.

A Szent István templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyen résztvett *Hainisch* elnök és a kormány tagjai. Utána katonai disszemle volt. Délután fél kettőkor a nemzeti tanács tartott ünnepi ülést, amelyen *Miklot* elnök mondott nagy beszédet. Az elnök a német egységről beszélt, amely reményt nyujt arra, hogy Németausztria vágyai meg fognak valósulni.

Tagadnak Nagy István vádlottársai

Egymilliárd szakértői dijat kapott Gazda György

Budapestről jelentik: A *Nagy* István per hétfőn tárgyalásán az elnök még néhány kérdést intézett Nagy Istvánhoz, majd megkezdték a többi vádlott kihallgatását. *Gazda* György volt törvényszéki szakértő kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek. Hangsulyozta, hogy csak törvényesen megállapitott szakértői dijakat vett fel és sem ő nem adott Nagy Istvánnak, sem az nem adott neki illegitim pénzeket. Soha oyan megállapodás nem jött létre közte és Nagy István között, hogy Nagy az ő szakértői dijainak felét megkapja. Nagy Istvánnal olyan összeköttetésben volt, hogy Nagy István mindig annál a banknál nyittatott folyószámlát, amelyben ő dolgozott. Később *Nagy* István és még három törvényszéki biró protekciójára szakértőnek küldték ki különböző ügyekben és összesen mintegy egymilliárd korona szakértői dijat kapott.

Az elnök ezután felolvastatott egy levelet, amelyből kiderül, hogy *Márk* Sándor és *Gergely* Jenő ügyvédek, továbbá Gazda között olyan megállapodás jött létre, hogy ha Gazda vagyonfelügyelői állást szerez az ügyvédeknek, akkor azok megfelezik vele dijaikat. Gazda kijelentette, hogy erről a levélről csak a vizsgálóbirónál értesült.

Dr. *Bogya* István vádlott szintén ártatlannak mondotta magát. Soha nem adott semmiféle pénzt *Nagy* Istvánnak. A háboru után nagyon rossz anyagi viszonyok közé került és valóságos megváltás volt ránézve, amikor Nagy István biró vagyonfelügyelőnek nevezte ki és igy pénzhez jutott.

Nagy érdeklődés előzte meg *Fazekas* Imre dr. vádlott kihallgatását. *Fazekas* először beismerő vallomást tett a nyomozás során, majd azt visszavonta és bolondnak tetette magát. Hetekig játszotta a bolondot, de végül ráunt és kijelentette, hogy soha nem volt semmi baja. A vád szerint, mint a kényszeregyezségbe jutott *Triton R.-T.* vagyonfelügyelője megállapodott Nagy Istvánnal, aki törvényellenesen itélt meg neki pénzeket, mire azokat megfelezték. Ő is tagadta a terhére rótt bünselekményeket, de kihallgatását hétfőn nem tudták befejezni.

Az öngyilkos budapesti kereskedő a gazdasági válság áldozata

Kétszázezer pengő adóssága van Brasch Izidornak

Budapestről jelentik: *Brasch* Izidornak és feleségének ismeretes öngyilkossága főleg a magyar főváros kereskedelmi köreiben keltett nagy megdöbbenést, mert az öreg kereskedőt mindenki a sulyos gazdasági válság áldozatának tartja. *Brasch*, aki évtizedek becsületes és eredményes munkájával kétemeletes házat szerzett magának, amelyben üzlete is el volt helyezve, az utóbbi időkben állandó fizetési nehézségekkel küzdött. Kénytelen volt házát is megterhelni, de egészen az idei esztendő elejéig reménykedett abban, hogy üzletét fel tudja lenditeni és eleget tehet majd fizetési kötelezettségeinek is. Ez a reménye azonban nem vált valóra és hétfőn esedékes váltóit a jóhirnevü öreg kereskedő már nem tudta kifizetni.

Brasch Izidor adósságai hozzávetőleges becslés szerint százötven-kétszázezer pengőre rugnak, erre azonban fedezetet nyujtanak a kereskedő ingatlanai és igy a hitelezőket nem éri károsodás.

ÜZLETI KÖNYVEKET

jó papiron,
szép és tartós kötésben
készit a

MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA

KÉRJEN AJÁNLATOT

Döntő fordulatot várnak az Erdélyi-ügyben a főtárgyalás előtt

Szombaton okvetlenül megtartják a főtárgyalást

Budapestről jelentik: Az Erdélyi-ügy szombatra kitüzött főtárgyalása előtt dr. Enyedi vizsgálóbiró nagy erélyel folytatja a nemrég meginditott kiegészitő nyomozást, mert rendkivül fontosnak tartják, hogy a nyomozás munkája még a főtárgyalás megkezdése előtt befejeződjék.

Kiszivárgott hirek szerint az Erdélyi-ügyben ennek a nyomozásnak az eredményeképen döntő fordulat várható és minden valószinüség amellett szól, hogy ujabb nevek is felszinre fognak kerülni.

A főtárgyalás szombati megtartásának akadályait már teljes egészükben elháritották, mert Erdélyi Béla szabályszerü védői meghatalmazást adott Weisz Ödön dr.-nak is és igy az esetben, ha Gál Jenő dr. hü maradna eredeti szándékához és a Nagy István üggyel párhuzamosan valóban nem volna hajlandó Erdélyi védelmét is ellátni, Weisz Ödön dr., mint hivatalból kirendelt védő, minden akadály nélkül végezheti majd védői munkáját.

TŐZSDE

Zürich, nov. 12. *(Zárlat.)* **Beograd 9.1275,** Páris 20.2975, London 25.1925, Newyork 519.60, Brüsszel 72.20, Milánó 27.21, Amszterdam 208.60, Berlin 123.75, Bécs 73.05, Szófia 3.755, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.615, Bukarest 3.13.

Zagreb, nov. 12. *(Zárlat.)* Páris 221.41—223.41, London 275.70—276.50, Newyork 56.83—57.03, Genf 1094.10—1097.10, Milánó 297.14—299.14, Amszterdam 22.82.50—22.88.50, Bécs 799.02—802.02, Prága 168.37—169.17, Budapest 991.52—994.52.

Szombori terménytőzsde, nov. 12. Buza bácskai vasut prt. 237.50—242.50. Rozs bácskai vasut prt. 235—240. Zab bácskai vasut prt. 242.50—247.50. Árpa takarmányi 64—65 kilós 247.50—252.50, tavaszi 270—275, baranyai 69—70 kilós 285—290. Uj tengeri csöves prt. 165—170. Bab orig. 800—820. Liszt: 0gg és 0g 350—360, kettes 330—340, ötös 310—320, hatos 265—285, hetes 245—260, nyolcas 200—210. Korpa finom 180—185. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 12. Buza bácskai, felsőbácskai, tavaszi bácskai 79—80 kg. 240—242.50, bánáti 79—80 kg. 237.50—240. szerémi 79—80 kg. 240—245. rÁpa bácskai, szerémi és bánáti 65 kg. 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kg. 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kg. 295—300. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 247.50—252.50. Tengeri bácskai uj XII—I. 250—252.50, bácskai III—IV. 277.50—282.50, bácskai IV—V. 282.50—287.50, bácskai száritott 267.50—272.50, szerémi száritott 267.50—272.50. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 350—360, hetes 330—340, ötös 310—320, hatos 270—280, hetes 255—265, nyolcas 205—255, korpa bácskai 182.50—187.50, szerémi és bánáti 180—185. Bab bácskai fehér 870—880. Irányzat: változatlan. Forgalom: 114 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 12. Határidőüzlet: Buza márciusra 26.82—26.92, zárlat 26.90—26.92, májusra 27.54—27.66, zárlat 27.58—27.60. Rozs márciusra 24.68—24.86, zárlat 24.72—24.74, májusra 29.96—25.04—25.06. Tengeri májusra 28.60—29.10, zárlat 28.68—28.70, juliusra 28.92—29.40, zárlat 28.90—28.94. Készárupiac: buza 25.15—26.10, rozs 22.50—22.65, takarmányárpa 25.75—26.25, sörárpa 27—29, köles 25—26, repce 46—46.50, tengeri 31.50—32, zab 25.50—26.25, korpa 18.50—19.

Liwerpooli terménytőzsde, nov. 12. *(Zárlat.)* Buza december 9 sh 3 egynyolcad d, március 9 sh 3 egynegyed d, május 9 sh 3 és fél d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentés szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 178 (0), Apatin 268 (0), Vukovár 230 (—10), Palánka 219 (—6), Noviszad 215 (—5), Zemun 212 (+8), Pancsevó 196 (+8), Szmederevo 280 (+6), Orsava 222 (—0). *Dráva:* Oszijek 200 (—18). *Száva:* Mitrovica 358 (+6), Beograd 162 (+8). *Tisza* Szenta —20 (+8), Becsej 10 (+12).

Kephir kályha
10 kg. fával fut 24 órán át
Gyár: Barzel Subotica

HIREK

— **Őfelsége Mária királyné Londonból visszaérkezett Párisba.** Párisból jelentik: Őfelsége Mária jugoszláv királyné, aki rövid látogatást tett Londonban is, vasárnap este két napi londoni tartózkodás után visszatért a francia fővárosba.

— **Grol Milán közoktatásügyi miniszter a szuboticai VI. köri demokrata párt vacsoráján.** A szuboticai demokrata párt VI. köri szervezete szombaton pártvacsorát rendezett, amelyen résztvett Grol Milán közoktatásügyi miniszter is. A miniszter kiséretében volt több demokrata képviselő. A vacsorán, amelyen mintegy százan vettek részt, Vojnics-Zélics József, a VI. köri demokrata szervezet elnöke üdvözölte a minisztert és Dimitrijevics Drágót, a szuboticai kerületi pártszervezet elnökét. Grol miniszter hosszasan ismertette a politikai helyzetet és kitartásra buzditotta a demokrata párt hiveit. Dr. Dimitrijevics Drágó tolmácsolta magyarul a miniszter beszédét, majd dr. Havas Emil mondott nagyhatásu beszédet. A pártvacsora a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Tulnyomóan derült idő várható, erős éjjeli lehüléssel.

— **Zagreb város költségvetése.** Zagrebből jelentik: Zagreb város tanácsa elkészült az 1929. évi költségvetéstervezettel, amely 170 millió dináros beruházást tüntet fel. Valószinü azonban, hogy a képviselőtestület ezt az összeget lényegesen le fogja szállitani. A városi közgyülés a jövő héten fog ülést tartani és ezen az ülésen határoznak majd a Heinzl polgármester lemondása következtében megüresedett polgármesteri állás betöltése felől. Heinzl lemondásával egyidejüleg lemondott a jugoszláv városok szövetségének elnöki tisztségéről is.

— **A noviszadi munkásbörze heti jelentése.** A noviszadi munkásbörze a következő hivatalos jelentést adta ki a mult heti forgalomról: Az előbbi hétről visszamaradt álláskeresők száma 230 férfi és 59 nő. Uj jelentkező 128 férfi és 8 nő. Összesen 358 férfi és 67 nő = 425. Munkát 31 esetben ajánlottak és a börze 21 férfi és 4 női munkást helyezett el. Ebben az évben január 1-től november 10-ig összesen 23.730 személy jelentkezett elhelyezés végett és 2124 munkaajánlat volt. A börze összesen 1163 munkást helyezett el. 3186 munkás elutazott, mig 17.217 jelentkező munka nélkül van.

— **Villanyvilágitást kap Dárda.** Oszijekről jelentik: Az oszijeki villanytelep tarom mérnöke a napokban Dárdán járt s terepszemlét tartottak a községben. Az oszijeki villanytelep ugyanis kiépiti a dárdai hálózatot és a községet, valamint több környező helyet villanyárammal látják el. A vonal kiépitését hamarosan megkezdik. A költségek egymillió dinárt tesznek ki.

— **Hivatalvesztésre itélt rendőrfelügyelő.** Szentáról jelentik: Plavsics Bránkó rendőrfelügyelőt Rajcs Szvetozár tartományi főispán hivatalvesztésre itélte. Plavsics Bránkó rendőrfelügyelő még szeptember hetedikén parancsot kapott Vorgics Szlávkó főkapitánytól, hogy mint ügyelétes rendőrtiszt kutassa ki, hol mulat, N. Sztojinen közrendőr, mert egyik állami tisztviselő jelentést tett neki, hogy a rendőr részeg és lövöldözik. Plavsics kiküldte Szuics rendőraltisztet, aki megtalálta a rendőrt odahaza, ahol barátaival ivott és azt is jelentette Szuics, hogy hallotta, hogy rendőr csakugyan lövöldözött. Ezt a jelentést továbbitotta Plavsics rendőrkapitánynak, majd a polgármesternek, mire azt a parancsot kapta, hogyha a rendőr cskugyan lövöldözött z uccán, el kell venni tőle fegyverét és le is kell tartóztatni. Ha azonban csak az udvarban lövöldözött akkor is el kell venni a fegyvert, de nem kell letartóztatni. Plavsics kiment a rendőr lakására és felelősségre vonta, mire a rendőr kijelentette, hogy feleségének születésnapja van, barátaival mulatgat, arra a kérdésre pedig, hogyan mer lövöldözni, azt válaszolta, hogy felesége lőtt egyet a levegőbe, mert ez szerb szokás. Felszólitotta, hogy adja át a fegyvert, de a rendőr ezt megtagadta. A rendőrfelügyelő, minthogy már a többiek is beleavatkoztak az ügybe és zában tartózkodott, ugy látta, hogy nem veszélyezet mert az volt a feltevése, hogy a többinél is van forgópisztoly, otthagyta őket. Az illető rendőr saját házában tartózkodott, ugy látta, hogy nem veszélyeztet senkit. Az esetet még aznap jelentette Vorgics főkapitánynak és a polgármesternek is referált az ügyről, másnap pedig irásban terjesztette be jelenését. Szeptember 22-ikén Gyorgyevics Szlobodán polgármester ujból magához hivatta és elmondatta vele az egész esetet. Ennek végeztével közölte vele, hogy meginditják ellene a fegyelmit a parancs végre nem hajtása miatt. A rendőrfelügyelő ujból hangsulyozta, hogy ezt a parancsot fegyverhasználat nélkül nem lehetett volna teljesiteni A polgármester megbizta dr. Erdélyi István főjegyzőt a fegyelmi vizsgálat lefolytatásával. Ennek alapján a főispán állásától megfosztotta Plavsics rendőrfelügyelőt, pedig ötszáz dinár pénzbirságra itélte. Plavsics az itélet ellen a belügyminiszternél felebbezést jelentett be.

— **Olaszország elleni röpirattámadás Zagrebban.** Zagrebből jelentik: Hétfőn volt nyolcadik évfordulója annak, hogy aláirták a rapallói szerződést. Ebből az alkalomból a zagrebi, ljubljanai és spliti hazafias szervezetek gyüléseket hivtak össze, a rendőrség azonban ezeket a gyüléseket betiltotta, mert attól tartott, hogy tüntetésekre is sor kerül. Zagrebban hétfőn röpcédulákat terjesztettek, amelyekben éles támadást intéztek Olaszország ellen. A rendőrség ezeket a röpcédulákat elkobozta.

— **Uj horvát képeslap jelenik meg Zagrebban.** Ilustrovani Tjednik cimen uj heti képeslap jelenik meg Zagrebban. A tizenkét oldal terjedelmü képeslap első számát számos kép tarkitja, ezenkivül szövege is igen tartalmas.

— **Párisban ki akarják éheztetni a patkányokat.** Párisból jelentik: Sem a nemzetközi patkánykongresszus, sem a méreg, sem a hajtóvadászat, sem a macska nem tudta idáig megadásra birni a párisi patkányokat. A szajnai prefektus most az utolsó ostromeszközhöz nyul. Ki akarja éheztetni a patkányokat. 1929. január elsejétől kezdve ugy kell lezárni a szemetesládákat, mintha Wertheim-kasszák volnának. Szakértők szerint, ha a lakosság összetart és ugy őrzi a szemetet, mintha arany lenne, rossz ujévük lesz a patkányoknak.

— **A Slow Fox elindult hóditó utjára.** Párisból jelentik: A párisi tánciskolákban uj tánc indult hóditó utjára: a New-Slow-Fox. Az uj táncot Stilb, az egyik leghiresebb párisi tánctudós a következőképen ismertette: Dancingjainkban a közönség egy idő óta gyakran megismételi a fox-trottot. A zenekarok az ismétlést rendesen lelassitva játszák. Erre az ismétlésre az angolok az 1917-ben született fox-trott helyett a New-Slow-Foxot, vagyis az »uj lassu fox«-ot járják, amelyben a tüzes jazz-lépéseket csusztatott lépések váltják fel. Az uj lassu fox-nak Párisban nagy jövőt jósolnak.

— **Meghalt Anita Berber.** Berlinből jelentik: Anita Berber, a világhirü meztelen táncosnő huszonkilenc éves korában Berlin egyik közkórházában meghalt. Az egykor annyira ünnepelt táncosnő évek óta a legnagyobb nyomorban élt és halálát gyógyithatatlan tüdőbaja okozta.

— **Jeanne d'Arc bélyeg Franciaországban.** Jövő évben lesz 500 éve, hogy Jeanne d'Arc Orleans városát felszabaditotta. Ebből az alkalomból a francia köztársaság Jeanne d'Arc-bélyeget fog kiadni.

— **Bleriot repülőgépgyárat akar felállitani Magyarországon.** Bleriot, a hires francia repülőgépkonstruktőr azzal a tervvel foglalkozik, hogy repülőgép és autógyárat állit fel Magyarországon. Elsősorban a csepeli Weisz Manfréd gyár megvétele jött kombinációba és már a közel jövőben megkezdődnek a tárgyalások Budapesten.

— **A Tiszába vetette magát egy sztarakanizsai leány.** Sztarakanizsáról jelentik: Losonci Ida tizenhét éves leány vasárnap délelőtt a hidról a Tiszába vetette magát. Szerencsére észrevette az öngyilkossági kisérletet egy halász, aki a hid elején állott. Utána ugrott és sikerült kimenteni a habokkal küzködő leányt. Beszállitották a kórházba.

— **Véres verekedés a pártgyülés után.** Martonosról jelentik: A magyar párt Ludas kerületben nagyszabásu gyülést tartott, amelyen dr. Strelitzky Dénes és dr. Nagy Ödön képviselők is megjelentek. A gyülés után bankett volt. Alig távoztak el a magyar párt vezérei a bankettről, a ludasi és martonosi legények szóváltásba keveredtek egymással, ma jdáltalános verekedés kezdődött. Sokan megsebesültek, Engri Györgyöt pedig vaslapáttal ugy fejbeütötték, hogy véresen terült el a földön. A rendőrség a verekedés ügyében meginditotta a nyomozást.

— **Uj motoros vonatjáratok.** A napokban két uj motoros vonatjáratot állit be a szuboticai vasutigazgatóság. Az egyik Csantavir és Csikéria, a másik pedig Szubotica és Sztarakanizsa között fogja a forgalmat lebonyolitani. A Szubotica—sztarakanizsai motorvonat naponta háromszor fog közlekedni.

— **Betörés Martonoson.** Martonosról jelentik: Özvegy Papp Antalné vendéglőjébe vasárnap éjszaka ismeretlen tettesek betörtek. A tettesek felfeszitették a kézipénztárt és onnan öszáz dinár elloptak. A betörőket keresi a csendőrség.

— **Három évi fegyház királysértésért.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken hétfőn tárgyalták Blizenec Damján csurogi földmives királysértési bünpörét. A biróság Blizenecet három évi és egy havi fegyházra itélte. Az elitéltet a tárgyalás befejezése után nyomban letartóztatták.

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot a csalások miatt letartóztatott komlókereskedők ellen.** Noviszadról jelenik: Dr. Novák Tomiszláv vizsgálóbiró a csalások miatt letartóztatott Greizinger Károly és Greizinger Ede bácskopetrováci komlókereskedők ellen elrendelte a vizsgálati fogságot. A letartóztatottak a vizsgálóbiró végzése ellen a vádtanácshoz felebbeztek. A komlótermelők szövetsége felhivta a komlókereskedőket, akiket Greizingerék megkárositottak, hogy kárukat jelentsék be a szövetségnél.

— Gyujtogató, aki levélben jelenti fel magát. Szremszkamitrovicáról jelentik: A Mitrovica melletti Bogdanovci községben mintegy két hónappal ezelőtt kigyulladt és leégett Simics Alojzije gazdálkodó két háza. A megindult nyomozás során megállapitották, hogy a tüzet gyujtogatás idézte elő. A gyanu a gazdálkodó szolgalegényére, Basics Mirkóra terelődött és a szolgát, aki ellen számos terhelő momentum merült fel, le is tartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van Vasárnap meglepő fordulat állott be az ügyben. A mitrovicai rendőrség egy levelet kapott, amelyben az ismeretlen levéliró, aki »Bosszu« álnevet használ, bevallja, hogy a gyujtogatást bosszuból ő követte el és közli, hogy a letartóztatott szolgalegény ártatlan. Az ismeretlen levéliró kilétének megállapitására a rendőrség meginditotta a nyomozást.

— Darwin elméletét még mindig nem szabad tanitani Amerikában. Newyorkból jelentik: A polgári szabadságjogok amerikai ligája elhatározta, hogy harcot indit annak érdekében, hogy Darwin elméletét szabadon tanithassák az amerikai iskolákban. Erre a határozatra az adott impulzust, hogy Arkanza állam törvényt hozott, amely eltiltotta az iskolákban Darwin tanainak tanitását.

Városi moziban szerdától

CHICAGO

Főszereplő: Várkonyi Mihály

— A martonosi választási atrocitások ügye a szuboticai törvényszék előtt. A szuboticai törvényszék hétfőn tüzte ki már harmadizben a martonosi választási atrocitások tárgyalását. Az 1925. évi választásokon Grol Milán jelenlegi közoktatásügyi miniszter és Popovics L. Milán demokrata képviselőjelöltek Martonoson gyülést akartak tartani, de a gyülés megtartását a radikálisok megakadályozták és a hatóságok is kellemetlenségeket okoztak a jelölteknek. Grol Milán közoktatásügyi miniszter dr. Dimitrijevics Drágó ügyvéd utján pert inditott az erőszakoskodók ellen és a tárgyalást már többször kitüzte Pavlovics István törvényszéki elnök, de mindannyiszor el kellett halasztani. A hétfői tárgyalást szintén nem tarthatták meg, mert a sértett képviselője bejelentette, hogy Grol miniszter fontos államügyek miatt nem utazhatott el Beogradból. A biróság a tárgyalást november 24-ikére halasztotta és ezen a közoktatásügyi miniszternek feltétlenül meg kell jelenni.

— Becsapta a rablókat. Apatinból jelentik: Szenoa szlavóniai község határában már napok óta egymást követik a rablótámadások. Ismeretlen tettesek az országuton hazafelé tartó embereket megtámadják és kifosztják. Szombaton este Peisek Jánosné deloai asszony gyalog ment az országuton és nagyobb összegü pénzt vitt magával. Már közel járt Senoa községhez, amikor az országut mellett elterülő erdőből két ember támadt rá és egy karóval leütötték. Az asszony a földre esett, de nem vesztette el eszméletét, hanem kérte a rablókat, hogy ne bántsák minden pénzét odaadja. Az asszony ezzel egy papircsomót dobott támadói elé, akik a zsákmánnyal sietve eltüntek, de a sötétben nem vették észre, hogy a bankjegyek helyett értéktelen papirdarabokat kaptak. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek, amely az utonállók kézrekeritésére a nyomozást meginditotta.

— A bácskai községi jegyzői egyesület közgyülése. A bácskai tartomány községi jegyzőinek egyesülete november 15-ikén rendes évi közgyülést tart Szomborban. A közgyülés napirendjén szerepelnek: 1. tisztujitás, 2. magánmunkálatokról szóló szabályrendelet, 3. nyugdijügyi szabályrendelet.

— Házigazda és lakó harca — sulyos testi sértéssel. A szuboticai törvényszék hétfőn délelőtt tárgyalta Pércsics Matija szuboticai gazdálkodó ügyét, akit az ügyészség sulyos testi sértéssel vádolt. Pércsics házában lakott özvegy Jankovics Mladenné nyugalmazott tanitónő és a vád szerint Pércsics egy veszekedés alkalmával az udvaron ellökte Jankovicsnét, aki az oldalán szenvedett sulyos sérülést. A vádlott kijelentette, hogy Jankovicsné állandóan veszekedett vele és sulyos beteg feleségével. A kritikus napon a lakó többször bejött hozzájuk veszekedni és ő több izben kénytelen volt kiutasitani. Mikor harmadszor is odaállt ajtaja elé és veszekedni kezdett, ő félretolta, az asszony egy kőben megbotlott, de nem esett el. Jankovicsné aprolékos részletességgel mondotta el a házigazdával három év alatt folytatott harcait és a szóáradatnak semmiképen sem lehetett utját állni, ugyhogy a biróság kénytelen volt végighallgatni a hatvankétéves asszony másfélórás előadását, amelynek lényege az volt, hogy Pércsics ugy nekilökte az asszonyt egy kőnek, hogy elesett és ugy megütötte magát, hogy hetekig feküdt és még most sem egészséges teljesen. A tanuk a házigazdához illetve a lakóhoz való rokonszenvük szerint mondották el az ügyet. Az orvosok kihallgatásából kitünt, hogy Jankovicsné tizenkilenc napig volt beteg. A biróság Pércsics Matiját sulyos testisértés vétségében mondotta ki bünösnek és 500 dinár fő, 200 dinár mellékbüntetésre, továbbá 2000 dinár kártérités megfizetésére itélte.

— Tüzjelző szirénát állitottak fel a szombori városháza tornyában. Szomborból jelentik: A szombori önkéntes tüzoltó testület hétfőn szereltette fel a városháza tornyába egy motor által hajtott tüzjelző szirénát, amelynek bugó hangjával fogják tüz esetén a vészjelet leadni. Eddig tüz esetén a toronyban őrszolgálatot teljesitő tüzoltó puskalövéssel és harangjelzéssel adott vészjelet. A sziréna hétezer dinárba került.

— Kedden ünnepli meg Szubotica a szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulóját. Szubotica város lakossága kedden ünnepli meg a szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulóját. Kedden reggel a házakat fel kell lobogózni és délelőtt az üzleteket, a borbélyüzleteket kivéve, be kell zárni, mig délután az üzletek nyitva tarthatók. A nyomdai és ipari vállalatokban nincs munkaszünet. Délelőtt kilenc órakor a szerb templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, amelyen megjelennek a polgári és a katonai hatóságok képviselői. Ez alkalommal fogják leleplezni az 1849-ben kivégzett vajdasági szerbek emléktábláját. Délelőtt tiz órakor a Szent Teréz-székesegyházban lesz ünnepi istentisztelet, majd fél tizenegy órakor diszközgyülés lesz a városi közgyülési teremben, amelyre a közgyülési tagokon kivül meghivták a lakosságot és az egyesületek vezetőit is. Tizenegy órakor a zsidótemplomban lesz ünnepi istentisztelet. Tizenegy óra után kezdődik a 34. gyalogezred házi védszentjének ünnepe, amelyen megjelennek az egyházi és a polgári hatóságok vezetői, az egyesületek kiküldöttjei és a polgárság. Délután a 34. gyalogezred kaszárnyájában katonai ünnepségek lesznek.

Városi Mozi nagyslágere

CHICAGO

Várkonyi Mihály a főszerepben

— A noviszadi cionista klub uj tisztikara. Noviszadról jelentik: A noviszadi cionista klub vasárnap tartotta meg tisztujitó rendkivüli közgyülését, amelyen Virág József elnökölt. A választás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és négy lista vett részt a választási harcban, amelyből Locker Vilmos listája került ki győztesen olyképen, hogy husz választmányi tag közül tizenötöt a Locker-listából és ötöt a dr. Dohány Gyula listájából választottak meg. Bekerültek a választmányba: Ofner Oszkár, Schreiber Ádi, dr. Szattler Mátyás, dr. Handler Zsigmond, Flesch Lipót, Locker Vilmos, dr. Dohány Gyula, Lampel Pál, dr. Schwartz Péter, Róth Ferenc, dr. Lusztig Nándor, Mérő Oszkár, Schossberger Jenő, Bröder József, Schwartz Egon, dr. Nagy Ferenc, Léderer Vilmos, Hered Jenő és Korody Lajos. A felügyelőbizottságba Rosenblütz Samu, Müller Rudolf, Allweil Manó, Boros Mihály, Radó Róbert, Stein Lipót és Weitzenhoffer József kerültek be. Szerdán tartja az uj választmány alakuló ülését, amelyen a tisztikart választja meg.

— Állatkiállitás Mali Idjoson. Szomborból jelentik: A bácskai tartomány vasárnap Mali Idjoson állatkiállitást rendezett, amelyen a tartomány részéről Budisin Száva választmányi tag és Jarakula Bogdán mérnök, tartományi gazdasági előadó jelent meg. A tartomány a dijazott állatok tulajdonosai között 2300 dinár pénzjutalmat osztott ki. A biráló bizottság tagjai Budisin Száva tartományi választmányi tag, Jarakula Bogdán tartományi gazdasági előadó, Anyenkov Iván járási gazdasági előadó, Svertec Ivó járási és Schmidt Péter községi állatorvosok, dr. Pletikoszics András topolai kir. közjegyző, Kozma Pál, Kelemen Ferenc, Garbev Luka, Pece Ferenc, Király Ferenc és Sipos Richárd maliidjosi gazdák voltak. Kiállitottak 3 ményt, 11 kancát, 21 csikót, 6 bikát, 19 tehenet, 21 borjut és üszőt, 4 bivalyt és 30 juhot. Első dijat nyert Pap András, Trebusz Miklós, Elek Elek, Sovlyanszki Gergely, Tót József és Csabai Ábel, második dijat Pece Frenc, Galik Ferenc, Pece Ferenc és Tóth József, harmadik dijat Szilágyi Gerő, Horvát István, Székely Vendel és Horváth Vince.

— Eladta a rábizott disznókat. Noviszadról jelentik. A kovili csendőrség letartóztatta Miskov Gavro községi disznópásztort, aki a reábizott disznók közül tizenhat darabot eladott és ezáltal Milics Luka és Milics Veljko gazdáknak tizezer dinár kárt okozott. Miskov beismerő vallomást tett és elmondta, hogy a disznókat olcsó áron eladta. Vallomása alapján orgazdaság miatt letartóztatták Panics Mit, Sztojsin Láza, Gavrilovics Milos és Koszics Szteván kovili lakosokat. Valamennyiüket beszállitották a noviszadi ügyészség fogházába.

— Hatóságsértő pacsiri legények. A szuboticai törvényszék büntetőtanácsa Pavlovics István törvényszéki elnök elnöklete alatt tizenöt napi fogházra itélte Mandics Szvetozárt és egy hónapi fogházra itélte Mandics Száva pacséri legényeket. Mandics Szvetozár 1928 október 22-ikén a szántóföldön összeveszett Mijatov Ráda rendőrőrmesterrel, akit sértegetett, majd amikor az őrmester járőrt küldött ki, amely Mandicsot a községházára vitte, a legény szidta a rendőröket és kiszabaditotta magát. Öccse, Száva ugyanekkor vasvillával támadt a járőrre. A kiszabott büntetés ellen Csulinovics Ferdó ügyész és Dragovac Pavle védő felebbeztek.

— Az igazságügyminiszter nem fogadta el Novák Tomiszláv dr. noviszadi vizsgálóbiró lemondását. Noviszadról jelentik: Novák Tomiszláv dr., a noviszadi törvényszék vizsgálóbirája nemrégiben, mint ismeretes, benyujtotta lemondását és fegyelmi vizsgálat meginditását kérte maga ellen. A vizsgálóbiró a Dinics-üggyel kapcsolatban határozta el magát a lemondásra. Az igazságügyminiszter hir szerint nem fogadta el a lemondást és ezzel elégtételt szolgáltatott Novák dr. vizsgálóbirónak.

— Ellopták dr. Sztankovics (Szenteleky) Kornél biciklijét. Szomborból jelentik: Noviszivacon ismeretlen tettes ellopta dr. Sztankovics Kornél községi orvos biciklijét, amelyet egyik betegének látogatása alatt Tóth Erzsébet szivaci tanitónő csukott udvarán hagyott. A csendőrség meginditotta a nyomozást a biciklitolvaj előkeritésére. A bicikli értéke háromezer dinár.

— Trepov herceg volt orosz cári miniszterelnök Nizzában meghalt. Nizzából jelentik: Trepov herceg az orosz cári kormány volt miniszterelnöke vasárnapra virradó éjjel Nizzában meghalt. A herceget, aki a cárizmus bukása után minden aktiv politikai tevékenységtől visszavonult, szivszélhüdés ölte meg. Temetésére Nikolajevics Nikolaj és Ciryll nagyhercegek is Nizzába utaznak.

— Ötvenezer dinár segélyt szavazott meg a beogradi tartománygyülés a kutasi iskola felépitésére. Sztaribecsejről jelentik: A beogradi tartománygyülés dr. Balassa Pál sztaribecsejí tartománygyülési képviselő javaslatára 50.000 dinár segélyt szavazott meg a kutaspusztai iskola felépitésére. Az iskola épitését már régen megkezdték, de két év előtt abba kellett hagyni, mert nem volt rá fedezet. Most a beogradi tartomány segitségével az épitkezést be fogják fejezni. A kutasi iskolában a tanitás magyernyelvü lesz.

CHICAGO

Egy házaspár tragédiája

Főszereplő: Várkonyi Mihály

— Láthatatlan sugarakkal riasztják el Londonban a betörőket. Londonból jelentik: Londonban már régebben kisérleteznek láthatatlan sugarakkal, hogy a betörőket elriasszák. A kitartó munkát siker koronázta és a napokban mutatták be a londoni sajtó képviselőinek a láthatatlan sugaru betörőriasztót. A bemutató teremben egyszerre sötétség támadt és az egyik ujságiró, kinek a sarokban felállitott pénzszekrényt kellett feltörnie, volt a betörő. Az ujságiró a pénzszekrény felé ment óvatosan mint egy igazi betörő. Alig tett azonban pár lépést, amikor a riasztócsengő megszólalt. A feltaláló megmagyarázta, hogy amint a láthatatlan sugarak közé kerül a betörő vagy bármely tárgy, a csengő azonnal cseng. A láthatatlan sugarak egy lámpából jönnek, amelyet a feltaláló az egyik asztal mögé rejtett el. A sugarak a szoba másik oldalán függöny mögé állitott készüléket érnek, amely a sugárhatásra nagyon érzékeny. Ha az uj találmányt a villamos áramba kapcsolják és fényt irányitanak rá az összes lámpák meggyulladnak. Ennek bemutatására a szobában felállitottak egy nagy üvegszekrényt, amely egy ékszerészkirakatnak volt berendezve s a szekrényben egy függöny mögött állt a riasztó szerkezet. Az ujságiró tolvajlámpával közelitette meg a kirakatot. Amint a lámpa fénye a kirakatra esett, a kirakatban az összes villanylámpák felgyulladtak és a sötétben dolgozó tolvaj láthatóvá vált Amikor a tolvajlámpát eloltották, a villanykörték is kialudtak. Az uj találmányt már alkalmazzák a külváros lámpáinak felgyujtásánál, ugyhogy a vezetékbe kapcsolják és amikor az esthomály beáll, a lámpákat automatikusan meggyujtja s amikor a napvilág derengeni kezd, a lámpákat eloltja.

— Ujból megnyitották a vukovári iskolákat. Noviszadról jelentik: A vörhenyjárvány miatt bezárt vukovári elemi iskolákat hétfőn ujból megnyitották.

— Egy soffőr a robogó autóból több lövést adott le egy szlavóniai község főuccáján. Apatinból jelentik: Rejtélyes esemény történt Cabuna szlavóniai kisközségben. A falu főuccáján este egy autó robogott végig és a soffőr öt revolverlövést adott le az uccán. Az egyik golyó sulyosan megsebesitette Selmarik János földmüvest, akit az oszijeki kórházba szállitottak. A titokzatos autó a lövések után tovább robogott. A csendőrség a nyomozást meginditotta.

— Jóddal gyógyitják a náthát. A nátha azok közé a megbetegedések közé tartozik, amelyek sokszor igen kellemetlen és sulyos komplikációkhoz vezethetnek. Legujabban igen kismennyiségü jód adagolásával nagyon jó eredményeket értek el a nátha gyógyitásánál. Ez a régi homoopatha a gyógykezelés analógia, amennyiben a nagymennyiségü jód náthát okoz. Bier a kiváló berlini sebésztanár, ujitotta fel a gondolatot, amikor a nátha kezelésére minimális mennyiségü jódot ajánlott. A gyakorlat igen sok esetben Biernek adott igazat s tényleg sikerül igen kis mennyiségü jódnak a szervezetbe juttatásával — nagyon szép eredményeket elérni.

— **Köpenicki miniszteri tanácsos Lengyelországban.** Lembergből jelentik: A keletgaliciai Grybow-ban egy széllhámost fogtak el, aki dr. Andrzej Porembskinak nevezte magát. Azt állitotta, hogy miniszteri tanácsos. Inkognitóban sorra látogatta a városokat és a városi tanácsok nagy ünnepségben fogadták őt. Grybow városban meegigérte, hogy a város számára félmillió zloty értékü kölcsönt fog szerezni és ezért a költségekre nagyobb összeget vett fel. A városban banketteket rendeztek a tiszteletére. A tanácsos ur rendeleteket bocsátott ki, amelyekkel számos tisztviselőt áthelyezett. Voltak tisztviselők, akiket felmentett és felfüggesztett állásaiktól és egy prelátusnak, aki fényes lakomát rendezett tiszteletére, huszonötezer zlotyt utalt ki templomépitési célokra.

— **Sztaniszlavszkij sulyos beteg.** Moszkvából jelentik: Moszkvában most ünneplik Sztaniszlavszkij szinházának harmincéves jubileumát. Az ünnepségeken azonban Sztaniszlavszkij nem vehet részt. A nagy orosz rendező ugyanis az ünnepségek kezdete előtti napon szivbajban hirtelen megbetegedett. Orvosai szerint nem fenyegeti ugyan közvetlen veszély, de állapota feltétlenül komoly.

— **Templomszentelés Nagygájon.** Vrsacról jelentik: Nagygáj község katholikus lakosságának nagy ünnepe volt november negyedikén, amikor fényes ünnepségek keretében felszentelték a község átalakitott katholikus templomát. A templomot Ernst Ferenc, Bittó János, Ram Mihály, Bauer Mátyás és mások nagy adományaiból teljesen át alakitották. Az ünnepi misét Hoffmann Leó vrsaci lelkész végezte, aki előzőleg emelkedett szellemü beszédet tartott. A templom felszentelés után népmulatság volt.

— **Meggyilkoltak egy Arad-környéki parasztnábobot.** Aradról jelentik: Megdöbbentő gyilkosság történt az Aradhoz közeli Nagypél községben. A község leggazdagabb emberét, Mot Onut huszonhatéves gazdalegényt a csendőrjárőr vasárnap az éjféli órákban vérbefagyva, eszméletlen állapotban találta a községháza udvarán, ahová a merénylet után bevánszorgott. Mint a csendőri nyomozás eddig megállapitotta, Mot Onut este egy beteg rokonát látogatta meg, ahonnan valamivel éjfél előtt távozott. Az ifju parasztnábob a kocsiut közepén haladt és néhány lépéssel a községháza előtt egy percre megállt beszélgetni a községi éjjeli őrrel. A vérnyomok szerint két házzal a községháza előtt a sötétből valaki rárontott és egy hosszu késsel tizenhét sulyos sebet ejtett a szerencsétlen gazda mellén és hasán, azután nyomtalanul eltünt. A borzalmas szurásoktól Mot elvesztette eszméletét, majd amikor magához tért, a közeli községháza udvarára vánszorgott be. A sulyos állapotban levő embert beszállitották az aradi közkórházba, ahol hétfőre virradó éjjel meghalt. A csendőrség a legnagyobb erővel folytatja a nyomozást.

— **A zsugori vőlegény megérdemli, hogy a menyasszonya megfenyitse?** Varsóból jelentik: Egy fiatal lengyel banktisztviselő szokatlan feljelentést tett egy leány ellen. A fiatalember bepanaszolta volt menyasszonyát, hogy kétszer arculütötte, majd pedig fejéhez vágott egy bronzszobrot, ugy hogy utána egy hétig feküdnie kellett. Könnyü testi sértésért vonták felelősségre a leányt, aki azzal védekezett, hogy vőlegénye állandóan felbőszitette fösvénységével. — Többször mondtam neki, hogy imádom a virágot — vallotta a fiatal leány — erre aztán egy délután két deka magot hozott vőlegényem azzal, hogy ültessem el, majd virág nő ki belőle. Erre ugy megdühösödtem, hogy csakugyan kétszer arculütöttem és fejéhez vágtam egy bronztárgyat. A biróság enyhe pénzbüntetésre itélte a leányt és az itéletben kimondotta, hogy nagy mértékben enyhitő körülmény az, hogy a fiatalember állandóan boszszantotta őt fösvénységével.

Lepedat és Jovánovics szuboticai főelárusitóknál vásárolt sorsjegyek közül november 10-ikén a következő számok nyertek:

2.000 dinárt: 7249, 24726, 51502, 67930, 78927, 36, 99746, 105530, 110498, 111078, 118342 szám.

500 dinárt: 4616, 31, 45, 7734, 78, 96, 8013, 65, 93, 10524, 11947, 13072, 94, 15201, 14, 15570, 600, 24405, 37, 24724, 64, 26129, 28371, 93, 94, 31006, 14, 42, 61, 91, 32730, 34, 82, 33711, 57, 87, 35030, 82, 35183, 37349, 79, 90, 37404, 34, 44, 38507, 31, 75, 40329, 66, 40432, 38, 78, 42027, 81, 89, 43186, 45504, 18, 48803, 21, 53, 65, 67, 58505, 9, 80, 58822, 48, 77, 79, 60023, 62984, 90, 93, 64703, 42, 49, 67905, 14, 43, 68182, 69456, 71280, 75475, 78418, 25, 78908, 38, 47, 49, 82, 86, 92, 80782, 85, 81006, 83137, 39, 71, 81, 88, 93, 96, 83517, 29, 80, 84810, 86138, 42, 86821, 25, 60, 71, 77, 81, 87253, 98, 91123, 69, 86, 91814, 96303, 4, 15, 49, 97105, 11, 47, 72, 98108, 33, 41, 76, 79, 88, 98714, 49, 99123, 28, 33, 70, 105302, 74, 76, 108017, 40, 42, 66, 99, 108602, 4, 5, 34, 63, 84, 108822, 67, 82, 90, 110370, 82, 92, 111039, 111418, 112626, 113127, 34, 68, 115074, 79, 83, 116400, 116939, 48, 57, 118717, 32, 50, 120817, 19, 121719, 66, 70, 89, 87, 122031, 52, 58, 87, 122905, 51, 93, 123283, 98, 124328, 124680. szám.

Az állami osztálysorsjáték főhuzása november 10-én megkezdődött és december 6-ig tart

Pót- és cseresorsjegyek nálunk még kaphatók

1198

Szintén az aszfaltozást nézem

Ez is egy szórakozás.

Igaz, hogy uj szórakozás, vidékünkön eleddig ritkán tapasztalt látványosság.

Szórakozás? Már nem is az. Több annál. Tömegáhitat, vallásos kultusz, sőt járvány. Ha ugyan szabad járványnak nevezni ezt a járdaszéli álldogálást, amikor mindenki megáll és áll, csak egyre áll, közben pedig nagyokat, jóizüeket szörpöl a finom aszfaltillattal desztillált ózondus levegőből. Részemről be kell vallanom, ha én végeztetném ezt az uttörő munkát, a látványosságnál okvetlen bevezetném a belépődijrendszert, sőt a bérletrendszert is, biztos, hogy gyorsan virágzásnak indulna a köves üzlet.

Szóval az ember megáll a járdaszélen és áhitattal kezd kibicelni az aszfaltozóknak. A munkás vidáman gereblyézi a forró, fekete masszát, azután a henger jön és mint a neve is mutatja, hengerel. Végigzakatol a fekte törmeléken, hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok és kész az aszfalt. A kibic is kész. A csodálkozástól.

— Nahát — rémüldözik egy kicsike barna — hogy ez milyen ügyes...

— Ez a legmodernebb rendszer — jegyzi meg fölényesen egy cvikkeres bácsi és hosszu magyarázatba kezd:

— Ezelőtt — ugymond — az én időmben kérem még ott, a tett szinhelyén főzték az aszfaltot üstökben, de ennek az a hátránya volt...

— Igen, igen tudjuk — intik le többen türelmetlenül, csak épp, hogy azt nem mondják neki: ne zavarjon kérem, nem látja, hogy nézünk.

És néznek.

A nézés néha direkt marathoni arányokat öltött. Tegnap például egy kisded de kitartó csoport délután kettőtől ötig nézett, majd rövid uzsonnaszünetet tartottak és utána folytatták kivilágos fajramtig. Az alaposabb természetü publikum, a kutató elmék és a hitetlen tamások többizben rá is ugráltak az alig lehengerelt aszfaltra és kipróbálták, vajjon elég kemény-e már. Egyesek modern táncokat lejtettek el rajta, mások megelégedtek már azzal is, hogy a körmüket mélyesztették bele és ugy konstatálták, megelégedetten:

Hü de melcg...!

Az ügyesek és bajosok itt megfeledkeznek ügyeikről és bajaikról, a kalaposlányok nem futnak be időre a kalapokkal, inasok inukszakadtáig bámuldoznak, akinek a szive fáj meggyógyitja ez a táj...

Lapzártakor értesülünk még, hogy a helybeli zenészek testületileg törölték állandó müsordarabjaik sorából a *Sáros az uccátok, a fene járjon hozzátok* kezdetü népdalt.

Szegény népdal, elvesztette a valószinüségét.

(de. jó.)

— **A bánáti magyar közmüvelődési egyesület kulturdélutánja.** A bánáti magyar közmüvelődési egyesület vasárnap délután rendezte első irodalmi délutánját, amelyen nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. A bevezető beszédet Marton Andor, az egyesület igazgatója mondotta, aki üdvözölte a megjelenteket és a három felolvasó irót. Beszédében foglalkozott a vajdasági irodalom sokat vitatott problémájával és azt mondotta, hogy a közönségnek humanista irógárdára van szüksége, olyanokra, akik a szeretetet és a békét propagálják munkáikban. Ezután Csuka Zoltán olvasott fel két modern verset. A közönségre mély hatást gyakoroltak a progressziv szellemü uj versek téma és gondolatgazdagsága. Csuka Zoltán melegen és soká ünnepelte a közönség. Szenteleky Kornél »A vers a Vajdaságban« cimen tartott nagyhatásu szép és gondolatokban bővelkedő beszédet, hangsulyozva, hogy a Vajdaságban van jövője a versnek. Fekete Lajos versét olvasta fel igen nagy sikerrel. Fekete azután Mécs László két gyönyörü versét interpretálta.

— **Ünnepi istentisztelet a szuboticai zsidó templomban.** Kedden, a szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulóján a szuboticai zsidó hitközség délelőtt 11 órakor ünnepi istentiszteletet tart.

— **Belgium nem engedi csökkenteni a neki járó jóvátételt.** Londonból jelentik: A belga kormány jegyzéket intézett a francia, angol, olasz és japán kormányokhoz, amelyben kijelenti, hogy nem ellenzi a jóvátételi kérdés tárgyalására kiküldendő szakértő bizottság tervét, de leszögezi azt az álláspontját, hogy a Belgiumot megillető jóvátételi részt semmi körülmények között sem lehet csökkenteni.

— **Kétszázezer dinárt sikkasztott egy bródi cég pénzbeszedője.** Bród na Szaviról jelentik: A Bencsevics Kálmán bródi gyarmatáru-nagykereskedő cég feljelentést tett a rendőrségen pénzbeszedője, Müller Vilmos ellen. A feljelentés szerint Müller a cég számára felvett összegekből kétszázezer dinárt elsikkasztott és a pénzzel ismeretlen helyre szökött. A bródi rendőrség körözőlevelet adott ki a sikkasztó pénzbeszedő ellen.

— **Betörés egy beogradi fakereskedésbe.** Beogradból jelentik: Vakmerő betörés történt hétfőre virradó éjszaka Beogradban. Ismeretlen tettesek behatoltak a Tadics Ljubomir fakereskedő cég Hercegovacska ulica 15. szám alatt levő irodahelyiségébe, felfeszitették a pénzszekrényt és onnan harmincezer dinár készpénzt vittek el. A betörők álkulccsal jutottak be az irodahelyiségbe és felnyitották az ott levő kézipénztárt, abban azonban csak jelentéktelen összeget találtak. A felfeszitett kézipénztárt a betörők magukkal vitték és a topcsideri országuton dobták el, ahol azt hétfőn a délelőtti órákban az arrajárók meg is találták. A rendőrség a betörők kézrekeritésére erélyes nyomozást inditott.

— **Husz évig tart az angol parlament tatarozása.** Londonból jelentik: Az angol parlament palotáját nemrégiben tatarozás alá vették. A munka, amely egyelőre a főtorony körül folyik, összesen husz évig fog tartani és közel egy millió fontba kerül. A munka szokatlan terjedelmét és drágaságát az okozza, hogy az előző nemzedékek jóformán semmiféle tatarozást sem végeztek a palotán.

Csak akkor lesz a házban béke,
Ha lakásunk
Verbászi Gayer-bútorral lesz berendezve

— **Egy román vasuti állomáson a forgalmi tisztviselő baltával agyonütötte az állomásfőnököt.** Bukarestből jelentik: Bocau vasuti állomáson Coaje állomásfőnök és Dodu forgalmi tisztviselő között nézeteltérés támadt. Emiatt az állomásfőnök el akarta helyeztetni Dodut. Ezt táviratban akarta bejelenteni felettes hatóságának. Mikor Dodu meglátta a távirat elejét, amely az ő elhelyezéséről szól, kirohant és baltával tért vissza. A következő pillanatban a baltával fejbevágta az állomásfőnököt, aki rögtön szörnyethalt. A forgalmi tisztviselő véres tette után megszökött.

Dr. Singer Adolf belgyógyász hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

Hangverseny a szuboticai napközi gyermekotthon javára. A Munkássegély Egyesület vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a felállitandó napközi gyermekotthon javára december folyamán nagyszabásu hangversenyt rendeznek a legjobb erők közreműködésével.

Ne kinozza gyermekeit a közönséges nyulós csukamájolajjal,
mert minden olyan esetben, amikor csukamájolaj szükséges, nyugodtan adható nekik a
JEMALT
Kapható minden gyógyszertárban és drogériában kis dobozzal 25 dinárért és nagy dobozzal 42 dinárért
10 63

— **Thomas Mann Nobel-dij jelöltsége ellen akciót inditottak a belgák.** Berlinből jelentik: Amikor hire terjedt, hogy az irodalmi Nobel-dij jelöltjei között szerepel Thomas Mann, a világhirü német iró, a belga lapokban egymásután jelentek meg a támadó cikkek ellene. Legutóbb a L' Independence Belge intéz kirohanást Thomas Mann ellen és tiltakozását jelenti be. — Nem engedhetjük meg, — irja a lap — hogy az az ember juthasson a Nobel-dij birtokába, aki annakidején a háboru mellett foglalt állást.

Akiknek a szivmüködése gyenge, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyü székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet. Szivszakorvosok megállapitották, hogy a *Ferenc József* viz sulyos billentyühibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Nagyon kényelmes és egyszerű az
Aspirin
bevétele
tabletták alakjában.
Minden egyes tabletta súlya pontosan fél gramm (0,5 g). Könnyen és tisztán lehet zsebben hordani és bevenni. Dobjuk be egy pohár vizbe, ebben gyorsan szétesik. De valódi Aspirin-tabletták kell lenni, az eredeti Bayer-csomagolásban.

SZINHÁZ

Hókuszpókusz

Német szinészek vendégjátéka a szuboticai Népkörben

A német szinészek vasárnap esti szuboticai vendégjátékán bemutatott *Hókuszpókusz* szerzője Kurt *Götz* maga is a vigjátékában felállított tételhez alkalmazkodik: *nem kell szégyelni azt, ha valaki csak hókuszpókuszt csinál, mert az ilyen produkcióban is van annyi müvészet,* — mondja a darab hőse, — *mint amennyi hókuszpókusz a komoly müvészetben van.* És Kurt Götz valóban az ügyes zsonglőr szemkápráztató hókuszpókuszával mulattat, szórakoztat három érdekes felvonáson keresztül, sőt egy detektivdráma izgalmas meséjével is kiszolgálja a közönséget, amely csak a végén veszi észre, hogy ennek az irónak egész komoly mondanivalói vannak. Valóban, ügyesebb hókuszpókuszokkal, a szinház, a közönség, a kritika, másrészt pedig a biróság és az egész társadalom mulatságosabb kifigurázásával alig lehetne maró szatira keretébe észrevétlenebbül becsempészni a komoly mondanivalók nemesebb értékét, mint ahogy ezt Kurt Götz a *Hókuszpókusz*-ban megcsinálja.

A kitünő vigjáték előadásával az Emil *Feldmar* berlini rendező vezetése alatt álló német szintársulat előnyösen mutatkozott be. A legjobb vigjáték-stilusban gyorsan és zökkenő nélkül pergett a darab és Feldmar rendezése markánsan huzta alá a szatirát, amelyet egyik-másik szereplő talán tulzottan is hangsulyozott. A darab egyetlen nagyobb női szerepét Hilde *Morton* játszotta finom asszonyisággal, nagyszerüen érzékeltetve azt a titokzatosságot, amely a különös férjgyilkossági bünpör hősnőjéből árad. Széles skálája szinésznő és a második és harmadik felvonás közötti nagy átalakulást pompásan hozta ki. Az előadás legjobb szereplője Emil *Feldmar*. Nagyon intelligens, elmélyedő müvész, aki a legjobban tudta magát belehelyezni a darab hangulatába. Minden gesztusával és hangsulyával teljesebbé tette a zsonglőr alakját, anélkül, hogy egyszer is tulzásba tévedt volna. Csiszolt, sima, töretlen alakitása, amely pompás kontrasztot kapott az elő- és utójáték költőjének félszeg figurájában, az előadás legnagyobb értéke. A szinigazgató és védőügyvéd kettős szerepét Jens *Friedrich* ruházta fel sok mulatságos szinnel. A pompás karrikatura kedvéért néha kissé rikitó szineket használt palettájáról, a kép azonban igy is müvészi volt. *Laula* jól megfigyelt törvényszéki elnöke, Karl *Zeman* mulatságos ügyész-figurája, Franz *Haas* kifogástalan férfi-portréja, Rose *Erburg* hü pénztároskisasszony-fotografiája, Hilde *Klein* kedves komornája és Hugo *Juhnnak* a törvényszéki szolga pár szavas szerepéből csinált kabinetalakitása mindmegannyi derüs szinfolt az előadás tarka szövetén.

A Népkör szinpadán rendezett előadás közönsége nagy tetszéssel fogadta a darabot és lelkesen ünnepelte egész este a kitünő német szinészeket.

(l. f.)

Doktor ur

Molnár Ferenc darabja a Katolikus Legényegyletben

Huszonöt évvel ezelőtt mutatta be a budapesti Vigszinház Molnár Ferencnek, egy fiatal budapesti ujságirónak első darabját, a Doktor urat. A darab hatalmas sikert aratott és szerzőjének nagyon szép jövőt jósolt a kritika. Ezek a jóakaratu kritikusi jóslatok a legtöbb esetben nem szoktak beválni, ám ezuttal másképpen történt. Huszonöt év alatt, amióta a Doktor ur először a szinpadra került, Molnár Ferenc a világ leghiresebb drámairója lett, akinek uj darabjaiért a világ legelőkelőbb szinházai versenyeznek.

Ma az egész világ ünnepli Molnár Ferenc huszonötéves irói pubileumát és ebből az alkalomból ujitotta fel a szuboticai Katholikus Legényegylet mükedvelő gárdája a jubiláns szerző első darabját, a Doktor urat. A vasárnapi előadást kegyeletes jubileumi megemlékezésnek szánták, de a darab és az előadás olyan sikert aratott, hogy előreláthatólag a Doktor ur egyhamar nem kerül le a müsorról. Az a huszonöt év, amely a vigszinházi premier óta eltelt, alig látszik meg a darabon. A vigjáték még mindig friss, mulattató és szinte semmit sem veszitett aktualitásából. Az első felvonás elején a darab még kissé vontatott hosszu párbeszédeivel és tulságosan előkészitett jeleneteivel, később azonban egyre érdekesebben szövődik a bonyodalom és az első felvonás közepétől kezdve már teljesen leköti az érdeklődést, amelyet az utolsó percig egyre jobban és jobban felcsigáz. Azok, akik azzal a félelemmel mentek el a Doktor ur előadására, hogy talán egy régi szép illusióval lesznek szegényebbek, kellemesen csalódtak. A Doktor ur nemcsak akkor volt jó darab, hanem ma is az a legteljesebb mértékben és sem az élet nagy változásai, sem a szinpadi technika hatalmas fejlődése nem tudták frisseségét kikezdeni.

Molnár Ferenc kitünő darabját a Katholikus Legényegylet mükedvelői az illusztris szerzőhöz és a darabhoz méltó nagyszerü előadásban hozta ki. Ez legelsősorban *Garay* Béla érdeme. Garay talán a legjobb játékot produkálta, amióta mükedvelő szinpadon szerepel. Pedig a tolvaj Puzsér szerepe lényegesen különbözik attól a szerepkörtől, amelyben Garay rendes körülmények között müködni szokott. Nem volt sem nagy drámai, sem amorózó szerep, egy kedves csirkefogót alakitott olyan nagy kedvvel és olyan nagyszerü szinészi készséggel, kiforrott tudással, amelynél különbet a legelőkelőbb szinpadokon sem lehetne látni. A közönség a legteljesebben méltányolta Garay pompás teljesitményét és minden jelenete után ujult erővel zugott fel a taps. *Bujdosóné Török* Manci is uj szerepkörben mutatkozott be és szintén a legteljesebb sikerrel. Szinpadi biztossága, kellemes orgánuma nagyban elősegitette a sikert. A cimszerepet *Mayer* Béla kreálta nagy sikerrel és a szokott pompásan szerepeltek *Szabó* Márton és *Pinkovich* Manci is, akik a fiatal szerelmescket játszották. Kabinetalakitást csinált szerepéből Garayné Pénzes Sári és megérdemelten kapott nagyon sok nyiltszini tapsot. Epizódszerepének kitünő megjátszásával feltünést keltett *Kobrchel* István (Cseresznyés), aki egyre otthonosabban mozog a szinpadon és egyike legjobb mükedvelőinknek. A kisebb szereplők is igen ügyesen mozogtak a szinpadon. A siker teljes volt és hogy még a szerepek tudása körüli fogyatékosságokat is sikerült eltitkolni a közönség elől, az a szereplők nagy szinpadi rutinjának tudható be.

Az előadást *Szabó* Márton rendezte kiválóan.

(k. m.)

A Kék postakocsi olcsó helyárakkal. A szuboticai Katholikus Legényegylet mükedvelő gárdája vasárnap délután fél négy órakor olcsó helyárak mellett hozza szinre ötödször a Kék postakocsi cimü kitünő operettet. Jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésében kaphatók.

A szuboticai Népkör Arany János estje. A Népkör november 14-ikén szerdán este fél kilenc órakor rendezi második kulturestjét. A kulturesten dr. Bárdos Izsó »Arany János élete és költészete« cimen tart előadást. Az estet ének, zeneszámok és szavalatok teszik változatossá. Belépődij nincs.

KÖZGAZDASÁG

Decemberben lesznek a bánáti kamarai választások

A becskereki kereskedelmi és iparkamara plenáris ülése

Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedelmi és iparkamara vasárnap délelőtt tartotta plenáris ülését *Jankovics* Koszta kamarai elnök elnöklete alatt. A kamarai tagok Bánát minden részéből szokatlanul nagy számban jelentek meg. Jankovics Koszta elnök a plenáris ülés megnyitása után kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt *Popovics* Sztoján ezredes, szeszgyárigazgatóról, akinek emlékét jegyzőkönyvbe örökitették meg. Azután *Sztanojlovics* Sándor titkár ismertette a kamara müködéséről szóló jelentést.

A jelentés rámutat arra, hogy a nagymérvü kamarai pótadóhátralékok mennyire nehezitették a kamara müködését. Egyedül Pancsevo városában több mint 200.000 dinár a hátralék. A kamara ez évben 6500 ügyiratot intézett el és 1192 igazolványt állitott ki. *A csődök száma ez évben csökkent,* mert mig tavaly 46 csőd volt, az idén csak 21. Ezek közül kereskedő 11 (tavaly 35), iparos 2 (tavaly 2), bank és szövetkezet 3 (2), gyár 1, (1), vendéglő 1 (0), és földmives 2 (0). A csődök terén némi enyhülés van tehát.

Az üzletzárás kérdésében a kamara mindent megtett és bár nem mindenben ért el sikereket, mégis meg kell állapitani, hogy a Bánát főispánjai inkább teljesitették a munkaadók kivánságait, mint a bácskai főispánok. Sokat tett a kamara a kéziipar érdekében is, a mennyiben többek közt sikerült elérni, hogy az iparengedély nélkül dolgozó iparosokat szigoruan büntessék és ezzel megakadályozzák a konkurenciájukat. Ugyszintén eredményesen járt el a kamara a kereskedő és iparos ifjuság oktatása terén.

A kivitel tekintetében lényegesen rosszabbodott a helyzet. A buza áresése folytán a szomszédos államok erősen kihasználják a török piacot, de mi nem szállithatjuk oda, mert Törökországgal nincs kereskedelmi szerződésünk. A kamara sürgette a külügyminisztériumban a kereskedelmi szerződés megkötését, de arra nincs is remény, mert Törökország csak a délszerbiai emigránsok ügyének rendezése után hajlandó kereskedelmi szerződést kötni. A Bánát területéről a következő kiviteli szezónban előreláthatólag 5 millió métermázsa buzát, 100.000 hl bort, 70 millió dinár értékü élőállatot, 50.000 kg. selymet és 16 millió értékü egyéb árut fognak exportálni. *Kukorica nem kerül egyáltalán kivitelre.*

A közlekedési kérdéseket illetőleg megállapitja a jelentés, hogy *Borkó* Jakab szuboticai vasutigazgató mindent megtesz a Bánát közlekedési viszonyainak megjavitására és mindenben iparkodik teljesiteni a kamara idevágó előterjesztéseit.

Azután az adók, illetékek és vámok ügyeiben kifejtett müködését ismerteti a jelentés, amelynek tudomásul vételét kérte a kamara igazgatósága. Utána a pénztári jelentést ismertette Sztanojlovics titkár. A jelentés szerint a kamara készpénzállománya 14.000 dinár, követelése pedig meghaladja a négyszázezer dinárt.

Jankovics Koszta közölte ezután, hogy a kamarai pótadók behajtása érdekében az adók vezérigazgatójához fordult, aki elrendelte a pénzügyi hatóságoknak a pótadók behajtását. Inditványára a plenáris ülés köszönetet szavazott a vezérigazgatónak. Azután Jankovics Koszta elnök fölvetette a kérdést, nem volna-e helyes, ha a pancsevói adóhivatal személyzetének a hátralék behajtása esetén a beszedett összeg után bizonyos százalék jutalmat állapitanának meg.

Radicsev Láza: Ezt az inditványt ellenzem. Ez korrupciós volna, a kamara pedig nem támogathatja a korrupciót. Ha mégis elfogadnák az inditványt, akkor necsak a pancsevoi, hanem a többi tisztviselőket is jutalmazzák. Nem igazságos, hogy a pancsevoiak jutalmat kapjanak azért, amiért évek óta nem hajtották be a kamarai pótadót, az érdemes tisztviselők, akik behajtották idejében, azok pedig ne kapjanak semmit.

Igen élénk vita után a plenáris ülés ugy határozott, hogy az 1928 év végéig már behajtott vagy behajtandó pótadók után a tisztviselőknek 5 százalék jutalmat adnak az egész Bánát területén.

Azután áttértek a pancsevoi választott biróság megalakulására. Jankovics Koszta elnök ejelentette, hogy dr. *Zsaranszki* Szlavko, a kamara ügyésze és *Cvetkov* Radivoj, a kamara kérésére kidolgozták a választott biróság szabályzatát, amiért nekik köszönetét fejezi ki. Utána dr. Zsupanszki Szlavko ismertette a a választott biróság jelentőségét. A kidolgozott szabályzat szerint a választott biróság tagjait választják. A tanácsba mindegyik fél egy-egy tagot jelöl ki, akik közösen választanak elnököt. Ha az elnök személyében nem tudnak megegyezni, ugy a kamara elnöke jelöli ki. Elnök nemcsak kereskedő vagy iparos lehet, hanem bármely köztiszteletben álló polgár. Az ügyvédi képviselet a választott biróság előtt is meg van engedve. A választott biróság jogi referense a kamara titkára, akinek diját a peres felek fizetik.

Azután elhatározták, hogy megváltoztatják a kamarai illetékeket. Az uj tarifa szerint a gyáros valamivel többet, a kisiparos kevesebbet fizet az eddiginél. Elfogadták az 1919. évi költségvetést is, amely 460.000 dinár bevételt és kiadást irányoz elő.

Miután a kamarai tagok mandátuma ez év végével lejár, a plenáris ülés kimondta, hogy a kamarai választásokat december 30-ikán tartják meg.

Ezzel a plenáris ülés véget ért.

Vrsaci borárak. Vrsacról jelentik: Vrsacon az uj bor ára 2.50—3 dinár. A borok minősége 8,5—9.5 százalékos. Az óborból még 300 vagon van Vrsacon és árai a következők: 9,5—10 százalékos 3,30—3.60 dinár, 10—11 százalékos 3.60—4 dinár, 11—12 százalékos 4—4.50 dinár. Kereslet nagyon lanyha. Októberben mindössze 93 vagon bort szállitottak el Vrsacról.

SPORT

Elhalasztották a Szuboticai Sport kerékpárversenyét. A Szuboticai Sport keddre kerékpárverseny rendezését tervezte, a vezetőség azonban vasárnapra halasztotta el. A verseny délután fél kettőkor kezdődik.

SZTARIBECSEJ

Szoko—Szombori Sport 2:1 (1:1). I. osztályu bajnoki. A Szombori Sport jobb volt ellenfelénél, azonban unottan játszott és ennek tulajdonitható veresége. Hosszabb mezőnyjáték után a 13-ik percben Szifniosz megszerezte a vezetést. A 20-ik percben Mayer tizenhatoson belül kézzel leütötte a labdát. A tizenegyesből Balázs egyenlitett. A második félidő elején a Sport erélyesen támadott, de aztán lefékezett. A Szoko került frontba és a sürün ismétlődő támadások meg is hozták az eredményt. A 21-ik percben Pollák labdáját Kalenics védhetetlenül befejelte. A 41-ik percben alkalma lett volna a Sportnak az egyenlitésre, mert a biró egy tizenegyest itélt meg a javára, de Kaics a kapus kezébe lőtte.

A vidéki bajnokság állása. A vasárnapi mérkőzések után a vidéki bajnokság állása a következőkép alakult:

1.	Sztaribecseji Szoko	6	6	—	—	19: 6	12
2.	Szombori Sport	6	4	—	2	22: 7	8
3.	Szentai AK	6	4	—	2	19: 8	8
4.	Szombori Szoko	6	2	—	4	7:14	4
5.	Szombori ZsAK	6	2	—	4	7:13	4
6.	Vrbászi SC	6	2	—	4	3:24	4
7.	Odzsaci SC	6	1	—	5	9:13	2

Vaknak kell lennie!

hogy a PYRAM

növényi pasztával kezelt cipőt már messziről észre ne vegye

TÁRCA

A Szatir

Irta: Govorkovich János

Az ősei itt ugrándozhattak valamikor nagyon régen a terebélyes tölgyfák alatt mohó szemekkel lesve a fehértestü nimfákat... nádból készült szájharmonikával hiva, csábitva. A szőrös kecskelábakat évezredek óta levetkőzte a kései sarj. Paták helyett jószagu bagaria csizma fedi a lábát, a torzonborz arc simára borotválódott, görbe termete kiegyenesedett, meztelen testét elrejti a zöld vadászruha és a zergeszakálas kalap alól egészen biztosan eltüntek a hegyes kutyafülek. Hanem a nimfaleső pillantás — az megmaradt.

Viharverte rózsaágy helyett fényes vadászkastélyban tanyázik és az őszi napmeleg helyett a kandalló parázsfényben sütkérezik és kéjesen lélekzi be a parázsra hintett fenyőgallyak illatát. De bokrok megett leselkedő őseinek a vad sóvárgása benne dul, ezt az átformálódás a civiláció nem ölte ki és ép oly hevesen tör ki belőle az erdőkerülő menyecskéje láttára mint ükapjából amikor nyers vadsággal kaparitotta magához a faun szüzet.

...Fáradságos vadászat után levedlette a nehéz vadászruhát, a meleg fürdő után a hideg zuhany uj energiákat támasztott benne és a menyecske csodálkozó mosolygása a tarka pidzsáma láttára felébresztette benne az ősi szellemet. Ez a mosoly akármilyen forrásból fakad, mindig egyformán szokott hatni. A férfi nem kutatja az eredetét, szivárvány szépsége mögött viharok rejtőzködhetnek, felhőfátyla alatt kikivánkozó derü, baráságos simogatása mögött a guny nyila — mindegy. Ha szép szemek egén ragyog: a szivárvány elfedi a vihart, a napsugár áttör a felhőn és a nyil hegyét eltompitja a férfiivakság... De gyorsan születnek a szenvedelmek mosolyrejtett méhében a harag villámai — a tüzes szemek meg tüzesebb szikrákat szórnak:

— Ne nyuljon hozzám a nagyságos ur!

És a szatirérzés megremeg benne egy pillanatra — nem hogy ijedten bujjék az ezredéves civilizáció mögé, hanem hogy ősereje annál rohamosabban lángoljon fel. A villámok nyomán kelt vihar nem oltja, szitja a lángot. Ilyenkor jótétemény számba megy valami váratlan esemény, nem remélt közbelépés; ez esetben a főerdész érkezése.

Egyelőre fegyvernszünet. De mikor a szarvasagancsokkal diszitett ebédlő asztalára kerül a fácánsült és a talpas zöld poharakban gránátszinü ital csillog, ismét életre kelnek a szatirvágyak. A földesur szeme versenyt szikrázik a borral amikor szóvá teszi az ügyet.

— Nagyon tisztességes feleséged, mondja a főerdész, szorgalmas, takarékos... persze hiu. Tudja, hogy szép, mint minden asszony. De ezt a szépséget csak az embere számára tartogatja.

A főur hitetlenül mosolygott.

— Tudok egy szert amivel a szépség szirmát mások számára is lehet virágoztatni — ez az arany. Bűvös szerszám, megrendül rá az asszonyok szive, mint a sündisznó a késpengetésre.

— Nem hiszem nagyságos uram, hogy ebben az esetben hatna.

— No, meg lehet kisérleni... Maga Vadas jobban tud a nép nyelvén beszélni mint én, szólhatna a menyecskének. Tudja, hogy mindig bőkezü voltam, szivesen hozok nagyobb áldozatot is.

*

— És nem égne ki a kend szeme a szégyentől? szólt rá az erdőkerülőre a felesége. Hát nem fogadtam én kendnek örök hüséget a pap előtt?

— Hát persze hogy fogadtál. De nem is szegnéd meg. Hiszen nem arról van szó, hogy megcsalják. Más dolog volna, ha teszem a Hajdu Péterhez, vagy a Máté Pistához mennél el éjszakára... De látod a főerdész ur is azt mondja, hogy a régi időben az első éjszaka a földes uré volt — még pedig ingyen... Hiszen a nagyságos ur nem kiván egyebet, csak egy éjszakát.. Sok pénz az a tizezer dinár, ha egész életünkben robotolunk, sem tudunk annyit megkeresni.

— És kend tizezer dinárért eladná a becsületét? Nem ér kendnek többet a hüséges feleség?

— Hiszen azért csak az enyém maradnál.

— De nem volnék az, aki voltam.

—Legyen eszed Juliska! Más az, ha megcsalnál a hátam mögött, vagy mintha megegyezünk közös akarattal, hogy aszonygya: legyen meg egyszer — aztán szerencsések leszünk az egész életre.

— Aztán kend tudna engem az ilyen eset után még szerenti?

— Még jobban mint most — hiszen csak a közös szerencsénk kedvéért tennéd.

— Mondok én kendnek valamit: ha olyan nagyon kivánja, én megteszem. De egyet kikötök, ha megteszem egyszer, megteszem máskor is... hanem akkor avval, akivel nekem tetszik és annyiszor, ahányszor én akarom. Beleegyezik kend?

— Beleegyezek.

A menyecske elképedve nézett az urára. Először falfehér ijedtség telepedett az arcára, azután kiütött rajta a harag pirja és egy szemrebbenés alatt sarkon fordulva elcsattantotta a tenyerét az áruló ember arcán. Azután kifordult a szobából.

Átment az udvaron, ahova az esthajnal épen most érkezett meg. Arca még mindig piros volt a nagy indulattól és a főerdész gyönyörködve nézte haragfokozta szépségét.

— Jó estét Juliska asszony!

— És a főerdész ur még be meri tenni ide a lábát?

— Binye, hát hogy beszélsz te velem?

— Hogy beszélek? ugy ahogy megérdemli. Addig mig az uram felebbvalójának ismertem, megadtam kigyelmednek a tiszteletet, de mióta a kerités mesterségére adta a fejét...

Nem tudta befejezni a mondatot, a benne összegyült keserüség heves zokogással tört ki belőle. Oda támaszkodott egy bükkfához és sirt, sirt keservesen.

A főerdész megsajnálta. Hozzálépett és gyengén megérintette a vállát.

— No ne sirj Juliska.

A menyecske felrebbent az érintésre. A könnyek kiapadt forrásából megint a harag viharja zudult és hevesen tört ki belőle.

— Elmenjen innen az ur, mert ugy képen találom mint azt a másikat. És neki vágott az erdőnek.

Lába alatt csörgött a száraz falevél, néha beleütötte könyökét egy fatörzsbe, az arcát végigsurolta a lecsüggő lomb — nem érezte. A faágon rigó fütyült... nem hallotta. Az országutról alak fordult feléje ... Nem látta. Csak akkor eszmélt fel, mikor a földesur gyülölt hangját hallotta.

— Hova, hova kis mókus?

A belénevelt tisztelettudás legyőzte a tajtékzó indulatot, hirtelen észbe kapva köszönt.

— Kezit csókolom nagyságos ur.

— És miért olyan szomoru a kis menyecske?

— Elég okom van rá.

— Már hogy lenne az ilyen szép asszonynak. A te részed az öröm, vigalom.

— Bizony az nem a szegénység sora.

— Szegénység! Akinek olyan kincse van, mint a te szépséged, az nem szegény. Csak kamatoztatni kell tudni.

— Ne beszéljem velem igy a nagyságos ur!

És a százados tölgyfák árnyékában, ahol valamikor lombok között, vadvirágok felett susogott a *Pán* lehelete, az évezredek óta szunnyadó álmok tanyáján, mintha megint ujra kelne ez a sóhaj, beleolvadva a csermelycsobogás, a méhdongás, a levélzizegés halk zenéjébe. De ez a zene még sem olyan halk, hogy ne keltené fel az alvó *Szatirt*. Ólmos lustasággal, egyenként kelnek az érzelmek a sima szavak nyomán és az ősember finomult ivadékán urrá lesz a bestiális érzés csakugy, mint valamikor az erdők istenének uralma alatt.

A sima bókolást szenvedelmes szerelmi toborzás követi — a hatástalan hóditó rábeszélést a Szatir brutális ölelési kisérletei. Az imént végig küzdött erkölcsi harcot — a testi birkozás... A menyecske kétségbeesetten védekezik. Pipiszkendője lecsuszott a fejéről, a durva kéz által felszakitott ingből kidagadt fehér keble hevesen zihál, lélekzete szaggatottan, forrón lihegve csapkodja a támadó arcát. Az ellenállás hevesebb harcra ingerli a férfi hóditási vágyát, egyik karja vaskapocsként szoritja magához a félig alélt testet, a másik keze erőteljesen háritja el az asszony karmolásait... Végre győzedelmeskedik a testi, a lelki fáradság, a menyecske ájultan rogy össze... és a Szatir kárörvendő hörgéssel veszi birtokába prédáját.

*

A holdvilág bevigyorog a vadászkastély hálószobájába... Az ártatlan sóhajok, a bünös szerelmek csillaga. Sárga mosolyát egyformán szokta ontani az uj házasok nászágyára, a megvásárolt szerelem, a rabolt kéj oltárára. Gunyos hidegsége mindig egyforma marad, soha sem melegiti fel az öröm vagy a fájdalom részvéte. Most is hidegen méri végig az alvó embert, keretbe foglalja álomszülte mosolyát.

Átlátszó fényfátyolt borit a székre hányt ruhákra, az agancsfogason lógó vadászkalapra. Az ilyen sápadt fényü éjszakában szoktak születni a csábitó gondolatok, a bünös vágyak... amikor elsüllyed az erkölcsi felfogás, megbénul a lelkiismeret és kárörvendően kacag a — Szatir. Az alvó ember hallja a kacagását ott lenn a lelke mélyén, az a kacagás leveri az ijedt asszonyi sikolyt, mint jégeső a virágszirmokat.

És ujra átéli a hóditás idegrázó jelenetét: a kis öklök fájdalmas döngetését, a husbavágó körmök éles szurását és aztán — a győzelmi diadalt. Romlott lelkéből nem pattan ki a megbánás szikrája, ez belefullad az aljasság mocsarába. Ebből a mocsárból fekete párák szállnak fel, felhőkké gomolyodva, méhükben rejtve a bosszu mennykövét... A sötét árnyak elsöprik a szatirare mosolyát, befátyolozzák a diadal sugárzását.

Mintha az álmok goblinképei közé feketeszürke fonalak szövődnének, eltakarva az élénk szinpompát, a befelé néző szemek egyszerre megvakulnak, mintha a lélekben cikázó örömcsillagok helyett ott égne a bosszu sejtelme.

Sötét szárnyakon közeledik a bosszu... Juliska a vadmacska ágralopódzó ügyességével surran fel a lépcsőn, keze tapintása alig éri a falat, nesztelen lépése biztos, sötétségölő pillantása átható. Áthalad a jól ismert termeken.

— Igen, ez a szarvasrémitő fegyver a legalkalmasabb.

Az alvó ember megérzi a a célozó félszem szurását... hirtelen felriad... felül. A tekintete kiváncsian kérdő: a rémületnek nincs ideje beléfurakodni... a fegyver eldördül.

Csak pár csepp vér hull a kerek sebből a fehér vánkosra — bosszuoltó, asszonyi becsületet tisztára mosó, pár piros vércsepp.

Megfázásnál - Influenzánál - Náthánál

és minden más betegségnél, amely hőmérsékletemelkedéssel jár, ajánlatos a beteg nyakát, kezeit, lábát, mellét, hátát

ALGÁVAL

enyhén megmasszirozni, mert az ALGA frissit, megszünteti a hőemelkedést, jó alvást biztosit, megnyugtat és gyógyit.

Ezek a kiváló hatások eredményezték, hogy az ALGA ma már minden háztartásban felelhető.

Gyógyszertárban és drogériákban egy üveg pontos használati utásitással együtt 15 dinár. Postán küldi az ALGA laboratórium Sušak 4 üveget 77 dinárért, 8 üveget 131 dinárért, 14 üveget 205 dinárért, 25 üveget 320 dinárért

30 kat. hold prima szántóföld

közvetlen Harkány fürdő-telep mellett, 4 km-re Siklós városától országut mentén

kat. holdankint 1.600 pengőért

azonnal eladó

Felvilágositást ad a **Mi kaházi Gazdasá , u. p. Harkány**

30 Kat. Joch prima Ackerboden

unmittelbar angrenzend an Heilbad Harkány, an der Reichsstrasse 4 Km von Siklós

per Kat. Joch 1.600 Pengő sofort zu verkaufen

Auftragen zu richten: **Miskaházi Gazdaság, u. p. Harkány**

Uri divatkülönlegességeken a vezető cég: **VUKOVICS GERO, SZUBOTICA**

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egyedüli lerakata. Állandó dús választék férfi fehérnemű (mérték szerint is), nyakkendők, valódi angol poalowerek és utazóplaidekben. Pontos kiszolgálás szolid árak mellett.

NYILT-TÉR

POGLAVARSTVO POV. I SLOB. TRGOVIŠTA ČAKOVEC.

Broj: 5782/1928.

Oglas

Dana 29. novembra 1928. u 11 sati prije podne obdržavati će se kod podpisanog poglavarstva usmena javna dražba za izdanje u zakup prava pobiranja opć. potrošarine od pića za vrijeme od 1. I. 1929. do 31. XII. 1931. uz iskličnu cijenu od 235.000 dinara na jednu godinu.

Sve pobliže uvjete mogu interesenti saznati kod potpisanog poglavarstva za vrijeme uredovnih sati.

U Čakovcu, 9. XI. 1928.

Načelnik: *Kropel.* Bilježnik: *Kuncen.*

Csődtömegeladási hirdetmény

Alulirott tömeggondnok ezennel közhirré teszi, hogy folyó hó 15-ikén d. u. fél 3 órakor Potiszki Szveti Nikola községben a volt Hirsch-féle kastély udvarában nyilvános árverés utján el fog adatni: 9 drb. nagy lágerhordó, 1 szőlőprés, 1 szőlődaráló, 2 ló, 1 kocsi, 2 ponnyló és egyéb gazdasági felszerelések.

Nova Kanjiža, 1928 november 9.

Dr. Kovács Árpád ügyvéd,
11968 Hirschl Samu csődtömeggondnoka.

Kötelessége,

hogy megóvja családja és saját egészségét, ezért lépjen be a *Szuboticai Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesületébe.*

Székház: Ciril és Metod tér 1/d.

Tagfelvétel a hivatalos órák alatt, d. e. 8—12. d. u. 2—4. 11121

Értesités

A legujabb eredeti párisi ruha- és kabát-
modellek és szabásminták megérkeztek
és azok a m. tisztelt hölgyközönség rendelkezésére állanak
CÉRNAY AMÁL
angol és francia női és gyermek divatszalon
Subotica, IV. Zlatarićeva (Mátyás) **ul. 10** 11969

Rózsa-fehér és Wollmann-rózsa-
burgonyát
babot, sárgaralmát, szilvát, dughagymát, hagymát, fejeskáposztát
I-a szénát
préselt, sásmentest vagonszámra és kisebb tételekben legjobban és legolcsóbban szállit bármely állomásra franko
Léderer Jenő
bank és bizományi üzlete, főzelék és gyümölcsimport-export
NOVISAD, Vilsonov trg 7. — Raktár: Temerinska 38
Telefonszám: 22-14 Sürgönycim: Léderer 1002

Papirzacskó-gyárhoz

szakértő, lehetőleg tőkeerős társat keresek. Gyárépület lakással készen áll. Ajánlatokat minden adattal »Papirgyár« jelige alatt a kiadóba kérek. 11964

Válogatott ezévi fehér
BAB
kg-ként Din. 11.—
DIO
kg-ként Din. 8·—, nagyban
Schäffer Rózánál
Szubotica, Főpostával szemben — Telefon 573. 10801

LIFKA

Csütörtöktől vasárnapig

„Käthi, hadd tudja meg az egész világ, hogy szeretlek és boldogok vagyunk."

Karl Heinz, trónörökös **Ramon Novarro**
Käthi . . . . . Nora Shearer

Heidelbergi diákélet

Az ifjuság és szerelem himnusza

Rendezte:
LUBITSH ERNŐ 11991

A FÉRFI, A NŐ ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Lili megkönnyebbülten sóhajtott fel, amikor a felvétel végetért... Ma nem volt kedve a munkához... Az autóban, amely hazavitte, hirtelen Ilse Kurthoz fordult:

— Mit szólnál Ilse, ha Dér egy nap beállitana hozzánk? — kérdezte.

A német lány elámult.

— Nem értelek... — mondotta. — Micsoda agyrém ez?

Lili felsóhajtott és azzal az őszinteséggel, amellyel csak barátnőjével beszélt, válaszolta:

— Minél többet gondolkodom, annál inkább hiszem, hogy mégis csak Dér tudna boldoggá tenni... Doktor Jungról nem beszélek, hiszen ő rá gondolnom sem lehet... Ezt elintéztem már végkép magammal... De Géza kijöhetne utánam Hollywoodba.

Ilse józanul próbálkozott szembeszállni Lili szeszélyes vágyaival.

— Ugyan, ne foglalkozz ilyen lehetetlen tervekkel! — mondotta. — Mintha olyan egyszerü volna Dérnek Kővárról kijönni Hollywoodba... Hogyan képzeled ezt? És különben is mit szólna Thomas Clark ehhez a fordulathoz? Erre nem gondolsz?

— Mit bánom Thomas Clarket! — kiáltotta Lili indulatosan. — Hát nem érted, hogy nem birom a gyülöletes gazdagságát, a kedveskedését, az egész megalázó rabszolgatartását?! Épen ezért van szükségem Dérre! Hogy önzetlenül szerethessek valakit, aki nem pénzzel, hanem érzésekkel fizet a szerelmemért, az érzéseknek aranynál is nemesebb valutájával!

— Lili, próbálj józanul gondolkodni — mondotta Ilse. — Be kell látnod, hogy lehetetlenség az, amit kivánsz... Veszedelmes játékba akarsz belemenni, ami nem vezethet jóra! Dérrel befejeződött a regény, nem lehet folytatni. Ezt meg kell értened!

Őszintén tört ki a panasz Liliből:

— De amikor nem birom igy ezt az életet! Árvának, megalázottnak érzem magam és szégyenkezem önmagam előtt... A gazdagságot, hirt, sikert már elértem, de mit ér ez igy?... Szerelemre vágyom, gyengédségre, jóságra...

— És Dérben megtalálnád mindezt, azok után, ami köztetek történt? — kérdezte Ilse.

— Nem tudom... — felelte Lili. — Talán... De meg kell próbálnom... Most ugy érzem, hogy szükségem van Dérre... Akárhogy is, de Dérnek el kell jönnie utánam...

XXXV.

Dér Géza mámoros fejjel a szokottnál is későbben ment haza. Az üzletek már nyitva voltak, szorgalmas háziasszonyok siettek a piacra még a házastársi csókok izével a szájukon és az éjszakai álom fátyolával a szemükben. Kővár már megkezdte mindennapos életét, amelyet Dér egy átvirrasztott éjszaka után a bor ködén keresztül idegenül szemlélt. A kereskedők a reggeli ujság hireiről vitatkoztak fontoskodva az üzletajtókban és némelyik hangosan köszöntötte Dért.

— Jó reggelt szerkesztő ur! Talán valami szenzáció történt, hogy ilyen korán az uccán van már?

Dér alig érthetően dörmögött valamit és nagyon vigyázott a lépéseire, nehogy elveszitse az egyensulyt ezeknek a nyárspolgároknaka szemeláttára... Néptelen mellékuccákba fordult be és azokon keresztül, kerülővel loptą haza magát a kora délelőtti órában. A feje zugott, a léptei bizonytalanok voltak, halálos fáradságot érzett és csak egyetlen vágya volt: aludni. Tulságosan sokáig huzódott el az egyik kővári korhely névnapi ünnepe és tulságos mélyen nézett a pohárba... De már megszokta az ivást és a bor nem ártott meg Dérnek egyhamar.

Otthon már várta a postája. A levélhordó már ottjárt, mielőtt hazaért volna és az ajtaja alá csusztatta a leveleit. Dér álmosan vette fel a földről a leveleket és már olvasatlanul akarta őket félretenni, de ekkor egy feltünő boritékra lett figyelmes. Amerikai bélyeg viritott rajta és már messziről büszkén kiáltott róla a Famous Players cégfelirata... Dér az első percben azt hitte, hogy Lilitől jött a levél és lázas sietséggel bontotta fel a boritékot... A hivatalos, gépirásos betük forogtak a szeme előtt és azt hitte, hogy álmodik...

A filmgyár levele arról értesitette Dért, hogy a vállalat véletlenül megszerezte az érdekeltségéhez tartozó egyik berlini gyárától filmszcenáriumát és abból filmet akar készitení. A gyár szeretné, ha a szerző maga is közremüködne a rendezésben, vagy legalább is a rendezés előkészitésében. Kérik, jöjjön azonnal Hollywoodba, előleg és utilköltség fejében pedig átutalnak részére bank utján ezer dollárt... Dér háromszor is elolvasta a levelet és azt hitte, hogy rossz tréfát üznek vele...

Egyszerre kijózanodott most teljesen és a levelet zsebrevágta, már rohant is a bankba. Azonnal meg kellett győződnie, hogy rossz tréfáról van-e szó, vagy csakugyan érkezett számára pénz?... Nem, ezt lehetetlennek tartotta, hiszen csodák nem történnek... De a bankban udvariasan közölték vele, hogy az átutalás megérkezett, ép ma akarták értesiteni, az ezer dollárt bármikor felveheti...

Dér Gézának le kellett ülni, mert szédülten forgott előtte minden... Képtelen volt gondolatait rendbeszedni... Mi történt voltaképen? Hónapok óta itt van Kővároon, a helyi mozi pénztároskisasszonyán kivül nem beszélt azóta senkivel, akinek köze lenne filmhez, ma egész éjszaka ivott, épen ugy, mint tegnap és tegnapelőtt és most egy levelet szorongat a kezében, amely Hollywoodba hivja... Igen, neki szól a levél, hiszen egész pontos a cimzés... És a pénz is megérkezett... Rengeteg pénz... Hogyan történt ez? Milyen titokzatos felsőbb hatalmak játszanak vele? Most, amikor már lemondott mindenről, mégis rámosolyog a szerencse? Csodálatosabb és hihetetlenebb volt ez, mintha az osztálysorsjátékon egyetlen sorsjegyével megnyerte volna a főnyereményt...

(Folyt. köv.)

Buzaőrlést és tengeri darálást eléőnyösen végez **Vujkovics és Társa** vámmalom, Jukićeva ul. 41 || **Őröltetőknek a gabona elhozására és az őrlemény hazaszállitására kocsi rendelkezésre áll!** 11036

Akar jól vacsorálni? Akkor **ne autot** egyen, hanem **finom felvágottat** kilogrammonkint **28 dinárért** **Vukov Misko** Rudics-utcai hentesüzletéből

Megfiatalitja 20 évvel a FERFIFEJ-védőegyes SCHNEWEISS-hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj eredeti színét! Biztos hatás. Abszolút mérgek és ólommentes. Kapható minden drogériában, gyógyszer- és illatszertárban. Ahol még nem kapható, 49 dinár beküldése mellett bérmentve szállít két üvegget az S. H. S. képviselő
Balla drogeria V.-Becskerek
1758

„MUNJA" elzáró-kapocs
gyors, praktikus, biztos és épen ezért a legideálisabb eszköz kosarak, táskák, zsebek, ruhák, cipők hócipők, automobilsátrak és minden más közszükségleti és sportcikk gyors és hermetikus elzárására, nem rozsdásodik, könnyen felerősithető, hosszu élettartamu.
Főképviselő:
T. DJ. MAPELBEK
Beograd — Akademija Nauka
TELEFON 3—46, 32—14.
Képviselők minden nagyobb helységben
Nagyobb helységekre képviselőket még alkalmazok
11967

1929. évi
Minerva-naptárak
elkészültek
és azonnal szállithatók!
Ha még nem rendelt belőlük,
azonnal küldje be naptárrendelését
Szállitás a rendelés sorrendjében!
Minerva-nyomda R.-T.
Szubotica

Figyelje meg a
céget és az árat!
Mai naptól kezdve leszállitom a húsárat
Disznóhús kilónként ***14—16 din.***
Liszák Gábor, hentes
Piac, második sátor jobbra.
Disznóvágást 75 dinárért eszközlök.
11941

Kontorist (-in)
mit schöner Handschrift, Stenograf und Maschinschreiber, der in der deutschen und serbischen Sprache in Wort und Schrift vollkommen au-fait ist, wird zum sofortigen Eintritte gesucht. Bewerber, die schon in Verwendung standen, mögen ihre schriftlichen Offerte an die Adresse: *Subotica, pošt.-pretinac 28.* einsenden. 11830

Uj! Uj!
Svájci Ementhali
francia Roquefort
olasz Belpaese
Engros—Detail
Manó Sugar
Telefon 47 8751

Árjegyzék

Deszert teavaj	1 kg.	Din. 60·—
Hazai ementhali sajt	1 „	„ 45·—
Eredeti Groyer „	1 „	„ 50·—
Magyar ovari „	1 „	„ 50·—
Körözött liptói túró	1 „	„ 60·—
Valódi „Liptói" „	1 „	„ 40·—
Bosniai trappista sajt	1 „	„ 50·—
Saját „ „	1 „	„ 35·—
Saját „ T. „ cimke	1 „	„ 7·—

Ugyszintén eredeti „Svejci" desszertsajtok
Viszonteladóknak lényeges árengedmény 4.92
Tejcsarnok, Rudics ul.

Halló! Halló!
Külföldi utazásom előtt az összes raktáron levő legdivatosabb **filc, velour** és **bársony kalapjaimat** a legolcsóbb árban
kiárusitom
Tekintse meg kirakataimat. Tessék megnyőződni. Bareth-sapka negyven dinár
BLEIER RÓZSI
női kalapszalónja, Bečej
Pašićeva ulica 6. (Szávics-féle szőrös ház) 11931

Vidékiek, átutazók!
Sente ul. 21 sz. a.
PANZIÓBAN
családias otthont találnak
Egészséges tiszta szobák, esőrendű házi kosztot, kihordásra is.
11214

A CSODA!
A Telefunken RÁDIÓ
Annodbateria és Akkumulator
NÉLKÜL
Kapható részletfizetésre is:
ALTERNO műszaki vállalat, NOVISAD
Telefon 24—14 **Kralja Petra 26**
Fiók: **Veliki Becskerek, Aleksandrova 10. — Telefon 110.**

Stanniol és alumiinium fóliát
fehér, szines, phantasie, bali ólt cc., sima és desszinirozott, rendkivül izléses és művészies kivitelben szállit nagyobb mennyiségeket a gyárból, kisebbeket a helybeli raktárról a legversenyképesebb árban
Stanniolfabrik G. m. b. H., Eppstein in Taunus
SHS vezérképviselete és gyári lerakata
Szántó Dezső Szubotica, VII., Miloš Obilića 19.
Kérjen mintát és árajánlatot!
11719

Most a legalkalmasabb idő beszerezni
a télre való
szenet és kokszot
Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az
Általános Hitelbank Subotica szénosztályához
(Telefon: 49, 50, 51)
amely **vagontételekben, bányaárakon a legelsőrendű minőséget szállitja**
Viszonteladóknak előnyős árak!
87 3

OLVASSA!
„RADIO NOVOSTI"
RÁDIÓ UJDONSAGOK
Uj folyóirat. Ismertetéseket közöl a rádiótechnikáról pontos utasitásokkal. Küldje be előfizetését, mert az ismertető cikkek folytatólagosak. Előfizetési ár háromhavonkint 18 din. Próbapéldány ingyen
„RADIO NOVOSTI"
Beograd, Kačanička 11

Mielőtt
szőlőoltványt
vásárol, tekintse meg szemlyesen szőlőoltványt lepemet, hol a legprimább elsőosztályu oltványokat, amerikai vadalanyra oltva, **jutányos árban szerezheti be**
Sévár László
mintaszőlő- és szőlőoltványtelepe
Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az alany, mint a faj tisztaságáért teljes garanciát vállalok. —

Steyer asztali alma
Kanada, Aranyranet, Belflör, Masanszki megérkezett
EUGEN LEDERER Novisad, Vilsonov trg 7. Telefon 22-14
Raktár: Temerinska ulica 38. 1872
Ugyanott burgonya, káposzta, hagyma és bab is kapható

KÉPES VASÁRNAP
TÁRSADALMI KÉPES HETILAP
Szerkeszti:
CSUKA ZOLTÁN

VAJDASÁGI IRÁS
A KÉPES VASÁRNAP mellékletben független irodalmi szemle
Szerkeszti:
SZENTELEKY KORNÉL

A KETTŐ EGYÜTT:
52
OLDAL
AZ ÁRA CSAK
5
DINÁR

A világ eseményei friss képekben a „Képes Vasárnap" minden számában

Sándor Pál: „Raszkolnyikov Szibériában" c. eredeti nagy regénye a „Vajdasági Irás"-ban . . .

Minden vajdasági magyar legszentebb kulturkötelessége nyelvének továbbfejlesztése, a vajdasági magyar irókat támogatni!

JÖN! 6 cilinderes 44 HP, legujabb tipusu **CITROËN-KOCSI** **JÖN!**
legolcsóbb és legtakarékosabb. — 16 havi részletfizetésre kapható
MITA BERBERSZKI, Vel. Bečkerek

Az uj Ford hosszu élettartamra épült

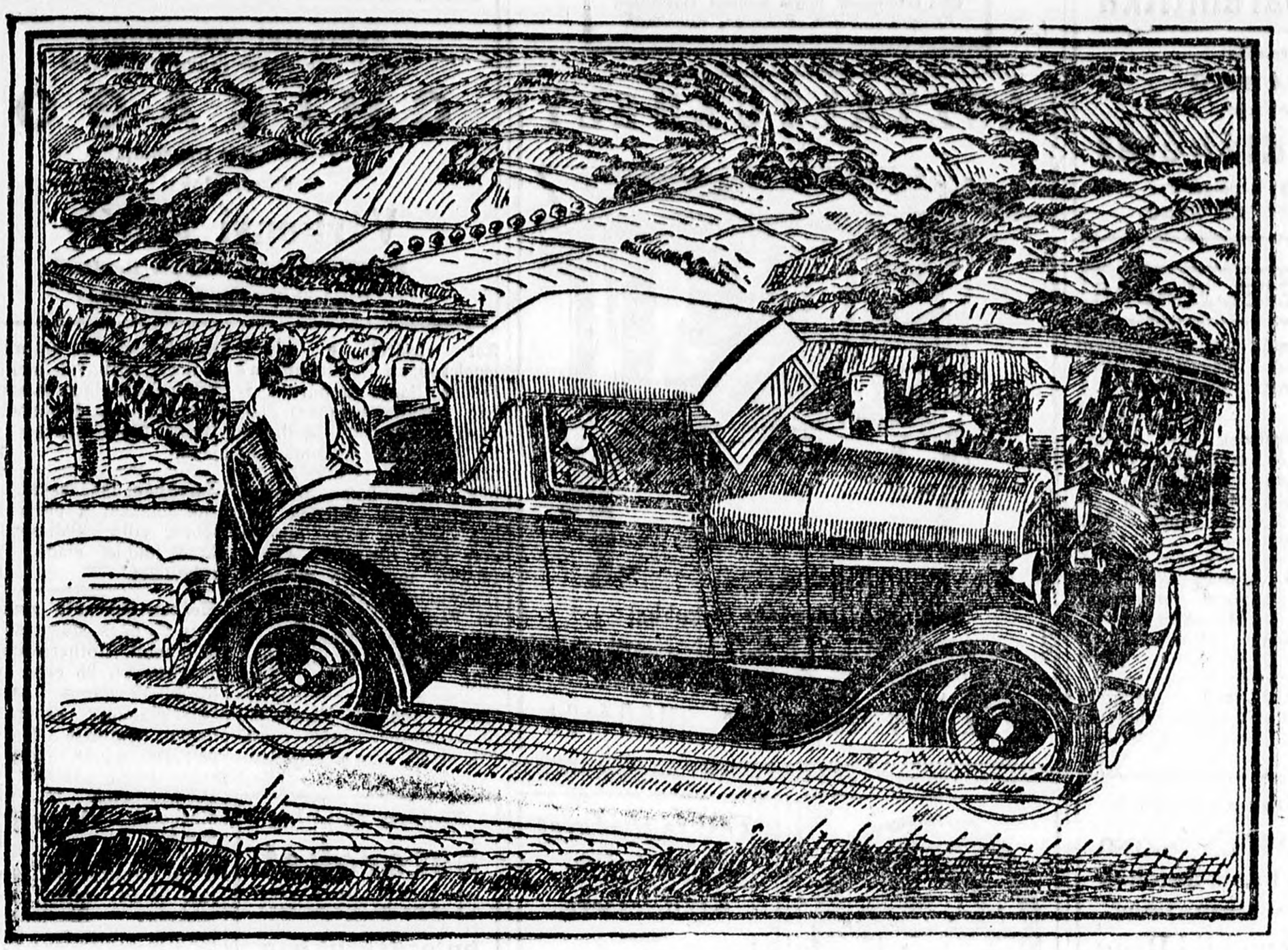

Ön különös előzetesettel fog utazni a Ford Sporticoupéban, mert rendkivül mozgékony és könnyen kezelhető.

Az uj Ford figyelemreméltó előnyei a minden részében kiváló kvalitásának természetes következményei.

Vonalvezetése és szinei pompásak, mert ugy a vonalnak, mint a szinnek szépsége elengedhetetlen kelléke a modern automobilnak.

De sokkal fontosabb a külső szépségnél a belső mechanikai részek szépsége, precizitása és teljesitőképessége, melyek az érték igazi lényegét alkotják. Mielőtt autót vásárolna, nagyon fontos, hogy ezt a belső mechanikai szépséget pontosan megvizsgálja.

Ha szemügyre veszi az uj Ford szerkezetét, motorját, áttételét, olajozását, hütési és gyujtási rendszerét, megérti majd az okokat amelyek gyorsaságát, biztosságát, kényelmét csendes járását, megbizhatóságát és gazdaságosságát az utazásnál és a karbantartásnál lehetővé teszik.

Az uj Ford kiváló minőségét bizonyitja például, hogy kovácsolt acélt alkalmaztak öntött vas, vagy préselt acél helyett. Az egész alvázon ez van alkalmazva, természetesen a motortömb kivételével.

Az uj Fordban tényleg több kovácsolt acélt alkalmaztak, mint ugyszólván bármely más kocsiban arra való tekintet nélkül.

Hogy ez maga mit jelent minden automobilistára nézve, az például a kovácsolt acél rugótartók minőségéből világosan látható. Ezek 15.000 font nyomást birnak ki anélkül, hogy strukturájukban bármilyen állandó változás állna be. Az uj Ford kocsi pontossága, nyugodt járása és megbizhatósága nem csekély mértékben köszönhető a villannyal hegesztett alkatrészek nagy számának. Ezek alkalmazása folytán rendkivül szilárd egy darabból álló részek pótolják a régebbi, több darabból szegecselt elcsapolt, vagy forrasztott részeket.

Ezen munka ellátásához szükséges villamos hegesztőgépek tökéletesitése nem kevesebb, mint 10 évig tartó szakadatlan laboratoriumi munkának volt az eredeménye.

Szakitson magának időt arra, hogy ezt az uj kocsit a legközelebbi Ford eladási teremben megtekintse. Vizsgálja meg pontosan minden egyes részét és akkor arra a meggyőződésre fog jutni, hogy e kocsihoz vonalvezetés, minőség és ár tekintetében egy más kocsi sem hasonlitható.

Az uj Ford árai:

Sportkocsi	*Din.*	*44.000·—*
Turakocsi	*„*	*44.600·—*
2 ajtós Sedan	*„*	*56.200·—*
Coupé	*„*	*55.800·—*
Sporticoupé	*„*	*59.700·—*
4 ajtós Sedan	*„*	*65.400·—*

Ezen árakban benfoglaltatik a mechanikus belső expanziós négykerékfék, négy Houdaille hydraulikus lökésgátló, öt acélküllős kerék, szélvédő tisztitó, sebességmérő, benzinállásmutató, armatura-lámpa, tükör, kombinált hátsó és stoplámpa, biztonsági gyujtászár, magasnyomásu szivattyus zsirozás és törésmentes Triplex szélfogó üveg, elülső és hátsó lökéshárito.

FORD MOTOR COMPANY, TRIESTE

LIFKA-MOZI

Szerdán utoljára
a nagy sikert aratott csodálatos szépségü keleti filmjáték:

Abdul Hamid háremtitka

Csütörtöktől vasárnapig
RAMON NOVARRO
ezidei első világattrakciója

Heidelbergi diákélet

Poetikus filmjáték egy trónörökös és polgárlány szerelméről. — Rendezte: **LUBITSCH ERNŐ**

LEVELEZÉS

Kizárólag saját gyártásu butort vegyen jótállás mellett **Brauchler**-nál. Alapitva 1857. Subotica. Halpiac.

FOGLALKOZÁS

Intelligens, magyarul és németül beszélő kisasszony, éves bizonyitványokkal 1 vagy 2 gyermek mellé állást keres. Cim a kiadóban.

Melyik urinő venne magához intelligens, idősebb leányt, aki a főzés megtanulása céljából a konyhában segitene. Cim a kiadóban. 11988

Fahivatalnok, szerb, magyar nyelvtudással, irodai munkára is alkalmas, állást keres. Elmenne fatelepre vagy irodába. Cim a kiadóban. 11989

Gyógyszerész gyakornok három évi gyakorlattal állást keres. Ajánlatok »Önálló munkaerő« jeligére a kiadóba kéretnek. 11985

Ältere, geprüfte Kindergärtnerin sucht Stelle zu Kindern für sofort. Gefl. Anträge erbeten an die Administration unter »Tüchtig.« 11984

Ápolónői állást keres magyar anyanyelvü leány. Cim a kiadóban. 11959

Husfüstölést vállalok. — Weisz Sándorné (Müllerné) Kvaternikova ul. 8. (Köhid ucca). 11896

Jól bevezetett csokoládégyár keres megbizható és agilis helyiképviselőt. — Ajánlatok a referenciák és eddigi müködés megjelölésével »Kaution P—1256« jeligére az Interreklam d. d. Zagreb, Marovska 28 cimre küldendők. 11966

Házvezetőnőnek elmenne, magányos urhoz, vagy beteges urinő mellé, jó háztartásbeli fiatalabb nő. — Ajánlatokat a noviszadi kiadóba kér. 11972

Erzieherin mit Jahreszeugnissen sucht Stelle in gutem Hause. Unter »Gutes Heim« in die Administration. 11962

Intelligens idősebb német nevelőnő, gyermeknevelési és ápolási tanfolyammal állást keres. Leveleket »Intelligens« jeligére a kiadóba kérek. 11963

Mosást, vasalást olcsón vállal Szakál Gáborné, II., Masarikova ul. 43. 11961

Borbélysegédet azonnalra felveszek. Csak elsőrendü munkaerő jelentkezzék. — Huszák fodrász, Szubotica. 11981

VÉTEL-ELADÁS

Zongorát, jó gyártmányut keresek megvételre Bauer L. Apatin, Gyár-ucca 923. 11986

Fodrászüzlet négy modern amerikai székkel és villanygépekkel berendezve elköltözés miatt azonnal eladó. Letfusz János, Vel. Kikinda. 11783

Eladó jókarban levő Hupfeld Phonolist konzertzongora. — Megtekinthető Jaša Tomić (Módos) 297. hsz. 11966

Fényképészeti müterem 15.000 dinárért azonnal átvehető. Farkas fényképész, Titel. 11276

Elismerten legjobb
festővászon
és tubus-festékek
nagy választékban kaphatók
Nemenji i Drug
festéküzlet, Szubotica
11973

Használt és uj
bőros- és pókinkás-
HORDÓK
20 literről 6000 literig
kaphatók
Krix Lajos
kádárnál,
Subotica, Mazurnićeva ul. 19
Bašto kereszt mellett.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elmarő kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

ASZTALTÜZHELY

csiszolt és sárgaréz sarkokkal
nagyon szép kivitelben
igen olcsó áron kapható
BARZEL vaskereskedés SUBOTICA
11773

LEA KOZMETIKA
Beograd, Knez Mihajlova 18
III. Telefon 41—46
kikezelő garnitura mellett a legjobb hanyagolt tabó szépségápolókat és arcfesztelenségeket. Biztosan eredményes kúrák. Kézi speciális szépitőszereket, a szépitőszerekről prospektust ingyen küld 11262

Téli szükséglet fedezésére:
Kiflidessert,
igazi
homoki rózsa, hópehely óriási
burgonya kapható
Paprika Spitzer
élelmiszer csarnokában Subotica, Zrinjski trg 4. sz. (Közvetlen a zsidó templom mellett)
Ugyanott nemes hazai téligyümölcs, déligyümölcs és papirhéjju dió beszerezhető 11994

Modern és stilus
butorokat
továbbá e szakmába vágó összes munkákat készitenek az ujonnan átépitett mi-
butorgyárukban
SIPOS FIAI
Szentai ut 3.
Állandó raktár!
10242

MOLGYEIM!
Konkurrencia nélküli speciális onduláció, hajnyirás, festés, parókakészités, maszkirozás, minden hajmunka, manikürözés végett jöjjön PAP ISTVÁN okleveles női és szinházi fodrász üzletébe, I. Paje Kujundžića ul. 3 sz.
10212

VÁROSI MOZI

Szerdától—vasárnapig
Ismét egy sláger müvészi játékkal
CHICAGO
egy házaspár tragédiája
Főszereplők:
Várkonyi Mihály
Philips Haver és Virginia Bradford
Rendezte: **Cecil B. Le Mille**

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szuboticán? Földes Samu ruhaáruházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Bőrkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Házam Szentán jóforgalmu füszerüzlettel, nagy portával, eladó. Cim a kiadóban. 11860

Szentai ut 40. számu ház 3 uccai szobával, mellékhelyiségekkel eladó és azonnal beköltözhető. Bővebbet Dr. Horvát Móric ügyvédi irodájában. 11838

Sarokház lakásokkal, házak telekkel a posta közelében, villa Palicson két lánc földdel eladó. Földes ruhaüzlet. 11743

Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szivógázmotor, generátortelepel, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-tépőgép eladók Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

8 HP fogaskerekes magánjáró és 54 collos cséplőszekrény Clayton-Shuttleworth gyártmány, 23 éves kitünő üzemképes állapotban, más vállalkozás miatt eladó. Felvilágositás: Agrikultura, Sombor. 10281

KÜLÖNFÉLE

Halló! Nem mindennapi jó anyagi viszonyok között élő férfi keres lakást kellemes életre vágyó hölgynél. Előnyben a határozottan tüzes temperamentumunak. Teljes diszkréció. Teljes cimü leveleket „Ördög" jeligére a kiadóba kér.

Keresek vendéglőt bérbe vagy elszámolásra. Ajánlatok Schmolka hirdetőirodába Novisad küldendők. 11973

Szép üzlethelyiség kiadó azonnal átvehető. Skotus Viator 8. sz. 11982

Urilakás butorozva vagy butor nélkül. A huspiacon I. emeleten 3 szoba, előszobával, a szobák különkülön is, azonnalra kiadók. Felvilágositást ad Priesner, Korhec üzlet, Rudics-utca. 11916

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemü hugycsőbántalmaknál, női fehérfolyásnál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés. Blum gyógytár, Szubotica, főpostával szemben. 11357

A Fűtőr közvetlen közelében két egymásba nyiló, elegánsan butorozott szoba garderobe (mosdó) szobával, nagy uccai teraszszal, két személynek, esetleg irodának azonnal kiadó. Felvilágositást nyujt Dunav biztositó Vilsonova ulica 11. 11857

Győződjék meg, hogy elsőrangu árut is vásárolhat **olcsón!** **Prima sertéshús 17 din., zsirszalonna 21 din., háj 23 din., zsir 24 din., füstölt kolbász 20 din., felvágott 28 din.** **MISKA VUKOV, Subotica** Rudićeva ulica (Gyümölcspiac) 2
11413

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica